

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1a -158/2020

Judecătoria Edineț
Sediul Central
Judecător Iftodi M.

DECIZIE În numele Legii

21 februarie anul 2024

municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Având în componența sa :

Președintele ședinței de judecată

Rotaru Ala

Judecătorii :

Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

Grefier

Oboroc Mihaela, Cernauțan Mihail

Cu participarea :

Procurorului Prisacari Lilia

Avocaților Sandu Stela, Ticu Ion

Interpretului Cruc Angela

Judecând în ordine de apel în ședință publică apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** și avocatul Ticu Ion, avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, împotriva sentinței Judecătoriei Edineț Sediul Central din 30.12.2019, în cauza penală în privința lui

Zara Victor *****, născut la ***** în satul *****, raionul *****, domiciliat în mun.*****, str.***** *****, cu viza de domiciliu în mun.*****, str.*****, nesupus militar, neangajat în câmpul muncii, studii medii, căsătorit, fără antecedente penale, cetățean al Republicii Moldova;

Zara Eugenia *****, născută la ***** în satul *****, raionul *****, domiciliat în mun.*****ț, str.***** ***** cu viza de domiciliu în mun.*****, str.*****, nesupusă militar, neangajată în câmpul muncii, studii medii, căsătorită, fără antecedente penale, cetățeană a Republicii Moldova;

- prin care sa dispus încetarea procesului penal în cauza penală de învinuire a lui Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP RM pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi

penale și tragerea la răspundere penală, și anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

S-a revocat măsura preventivă privind arestul la domiciliu cu restricții și cu aplicarea mijloacelor electronice de control în privința lui Zara Eugenia, cu eliberarea imediată din arest la domiciliu și înlăturarea utilajului electronic.

S-a dispus referitor la corpurile delictive - CD-R de model „Verbatim” cu capacitate memoriei de 700 MB, ridicat de la cet. ***** la 09.01.2017 și CD-R, anexat la plângerea avocatului părții vătămate *****, Ticu Ion din 07.05.2018 privind înregistrarea audio a discuției cu privire la restituirea datoriei în sumă de 860 000 lei se păstrează la materialele cauzei penale pe toată durata păstrării prezentei cauze.

S-a respins ca neîntemeiată plângerea avocatului Odobescu Ghenadie înaintată în interesul lui Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** cu privire la anularea ordonanței adjunctul procurorului șef al Procuraturii raionului Rîșcani Gaugaș Olga din 27.09.2018 și ordonanța procurorului șef al Procuraturii raionului Rîșcani, Sergiu Crețu din 20.11.2018.

Procedura de citare legal executată.

Termenul de judecare a cauzei în prima instanță: 07.12.2028-30.12.2019.

Termenul de judecare a cauzei în ordine de apel: 10.02.2020-08.05.2024.

Cercetând fondul apelului, Colegiul penal –

C O N S T A T Ă :

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse mai sus instanța de fond a reținut, că conform rechizitoriului adjunctului procurorului-șef al Procuraturii raionului Rîșcani, Olga Gaugaș, inculpații Zara Victor și Zara Eugenia se învinuiesc în comiterea crimei prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal după semnele - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum și dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile, săvârșite de două persoane, acțiune prevăzută la al.(1)-(2) săvârșită în proporții deosebit de mari, precum că inculpatul Zara Victor prin înțelegere prealabilă cu inculpata Zara Eugenia, în perioada anului 2014, au întocmit un plan criminal bine organizat în vederea dobândirii prin escrocherie a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relații bune cu familia ***** și activând de mai mult timp la piața centrală din or.Edineț (și unii și alții fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, manifestând un comportament dolosiv și viclean, pe parcursul anilor 2014 și 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace bănești pe care le restituiau la timpul limită stabilit. Acest comportament dolosiv și viclean era necesar pentru a crea în fața cet.***** și a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credință, pentru ca ulterior să poată fi utilizată încrederea dobândită spre atingerea scopului criminal bine determinat.

De fiecare dată, soții Zara, pentru a ascunde comportamentul dolosiv și viclean, motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel și aparența unor persoane solvabile, necâtând la faptul că aveau luate credite în proporții deosebit de mari de la banca „ProCreditBank”, fapt pe care l-au tănuțit, implicit, de facto, fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace bănești sau bunuri pentru a-și îndeplini la termen obligațiile.

Ulterior, Zara Victor, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 - ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or.Edineț, str.*****, acționând intenționat, împreună și de comun acord cu soția sa, Zara Eugenia, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet.***** și a fiului ei, *****, dictată de comportamentul dolosiv și viclean descris supra, în trei rate au obținut de la cet. ***** mijloace bănești în sumă totală de 860 000 (opt sute șazeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente (astfel prezentând ca adevărată o faptă mincinoasă), bani pe care ilegal i-au însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existența împrumuturilor - acte juridice anulabile datorită modului în care au fost încheiate, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acțiune săvârșită în proporții deosebit de mari.

Instanța de fond a pronunțat sentința în cauză.

În termen sentința instanței de fond a fost contestată cu apel de avocatul Ticu Ion în interesele părții vătămate ***** pe motivul ilegalității sentinței.

În motivarea apelului a indicat, că:

-nu este de acord cu sentința instanței, pe care o apreciază ca fiind contrară legii și care nu corespunde celor constatate în cadrul cercetării judecătorești; instanța de judecată a pus la baza sentinței doar probele și baza faptică prezentată de către partea apărării, iar cea prezentată de partea acuzării -a neglijat-o și nu a luat-o în considerație;

-specificând prevederile art.385 al.(1) CPP RM indică, că în primul rând, instanța de judecată trebuia să constate dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia erau acuzați inculpații. Constatarea faptei comise de către inculpați este o condiție esențială pentru emiterea sentinței, deoarece reieșind din această constatare rezultă celelalte chestiuni pe care instanța de judecată urmează să le soluționeze la emiterea sentinței. În acest context menționează, că nu are importanță ce fel de sentință va emite instanța de judecată, de achitare, de încetare sau de condamnare, ea este obligată să constate fapta comisă de inculpați;

-din conținutul sentinței nu rezultă că instanța de judecată a constatat ce faptă au comis inculpații. Conform actului de acuzare rezultă că inculpații au dobândit ilegal de la partea vătămată bani în sumă de 860 000 lei. Instanța de judecată și-a neglijat această obligație și nu s-a expus asupra faptului dacă inculpații au primit sau nu de la partea vătămată banii în sumă de 860 000 de lei;

-din sentință rezultă că instanța de judecată a constatat următoarele: „...că soții Zara dispuneau de gheretă comercială la piața centrală din or.Edineț și acționau în bază de patent. Din anul 2014 Zara Eugenia împreună cu Zara Victor se ocupau cu colectarea miezului de nucă de la populație, care era vândut la diferite firme. Pentru colectarea miezului de nucă nu dispuneau de bani și au acceptat propunerea lui ***** de a primi împrumuturi bănești cu procente de la fratele ei, *****. Inițial la cerința lui Zara Eugenia și Zara Victor, ***** le

transmitea împrumut în rate cu procente, sume care au fost restituite fără careva probleme, fără a fi întocmite careva recipise de primire-predare a împrumutului cu procente de la Oleg ***** și soții Zara”;

-constatarea acestei fapte nu corespunde cu învinuirea adusă inculpaților; instanța de judecată nu a stabilit perioada de timp în care inculpații au primit bani de la partea vătămată, a indicat că inițial inculpații au început a primi bani începând cu anul 2014, dar în actul de acuzare este indicat că mijloacele bănești în mărime de 860 000 lei au fost transmise în perioada 2015-2016. Instanța a constatat că inculpații au primit bani de martorul ***** , dar nu s-a expus asupra faptului dacă inculpații au primit bani de la partea vătămată *****;

-instanța de judecată intenționat s-a eschivat de a constata fapta comisă de inculpați și acest aspect se observă din structura sentinței, în condițiile în care instanța de judecată nu a constatat fapta comisă de inculpați este evident că nici nu a avut posibilitate de a se expune dacă această faptă a fost săvârșită de inculpați;

-instanța de judecată era obligată să se expună dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. În sentință pronunțată instanța tangențial menționează elementele infracțiunii: subiect, latură subiectivă, obiect, latură obiectivă, dar nu indică în sentință dacă în acțiunile inculpaților se întrunesc cele 4 elemente ale infracțiunii sau nu, sau care se întrunesc și care lipsesc. Mai mult ca atât, instanța de judecată urma să indice de care lege penală este prevăzută fapta inculpaților sau în general nu este prevăzută de vreo lege penală;

-instanța de judecată în sentință a omis să se expună asupra vinovăției inculpaților. Deși în prezenta cauză penală a fost înaintată de partea vătămată o acțiune civilă, instanța de judecată nu s-a expus asupra acestei acțiuni, fie o admite integral, fie parțial, fie în principiu, fie o respinge, fie o lăsă fără soluționare;

-în cadrul efectuării urmăririi penale asupra bunurilor imobile ale inculpaților a fost aplicat sechestrul în vederea asigurării acțiunii civile. Nici asupra acestei chestiuni instanța de judecată nu s-a expus odată cu emiterea sentinței, fie menține sechestrul aplicat și perioadă până când urmează să fie aplicat, fie îl ridică și perioada când acesta este ridicat;

-sentința emisă de instanța de judecată este contradictorie. Pe de o parte, instanța de judecată a încetat procesul penal în legătură cu existența altor circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și anume în legătură cu modificările operate la Codul penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018, pe de altă parte, instanța de judecată își motivează sentința prin prisma inexistenței în acțiunile inculpaților a elementelor infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal;

-conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct.3);

-în sentință instanța de judecată a reținut frază: „Instanța a stabilit că din declarațiile inculpaților, a părții vătămate și a martorilor rezultă cert că în materialele cauzei penale lipsește un act juridic încheiat (recipisă, contract de împrumut) între inculpați și partea vătămată cu privire la împrumutul sumelor bănești”;

-în art.195 al Codului civil este indicată noțiunea actului juridic. Această normă prevede că „Act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile;

-mai mult ca atât, din însăși noțiunea actului juridic nu rezultă că pentru existența acestuia este necesară o anumită formă;

-totodată, de la art.208 și pînă la art.212 Codul civil se conțin norme referitoare la forma actului juridic și din aceste norme rezultă că actul juridic poate fi și verbal, și scris, și autentic;

-instanța de judecată nu a făcut referire la toate probele examinate în cadrul cercetării judecătorești, nu s-a expus de ce a preferat unele probe în detrimentul altor probe, nu a efectuat analiza tuturor probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești și a omis a se expune asupra tuturor probelor;

-rezultă că instanța de judecată dacă a respins probele acușării, cel puțin, așa cum rezultă din art.101, trebuia să le indice, să le aprecieze și să se expună de ce nu coraborează cu alte probe și de ce nu pot fi puse la baza unei decizii;

-în acest context art.6 CEDO este încălcat totalmente și în nici un caz nu se poate vorbi despre existența unui proces echitabil;

-mai mult ca atât, instanța de judecată nu a admis în calitate de probă CD-urile prezentate de către partea vătămată la etapa urmăririi penale, care conțin discuțiile dintre partea vătămată și martorul ***** cu inculpații Zara referitor la suma de 860 000 de lei;

-o asemenea motivare a instanței este absurdă, ilegală și neântemeiată. Art.94 din Codul de procedură penală face referire la datele neadmise ca probe. Această normă prevede 12 cazuri când probele obținute nu pot fi admise în calitate de probe și urmează a fi excluse din dosar;

-instanța nu face trimitere concret pe care din cele 12 cazuri îl invocă, doar menționează că această probă a fost obținută fără autorizarea judecătorului de instrucție;

-în legătură cu această motivare a instanței invocă următoarele: pentru obținerea acestei probe nici nu era nevoie de autorizarea judecătorului de instrucție. În primul rând, această probă a fost dobândită în afara procesului penal, pînă la sesizarea organului de urmărire penală;

-în al doilea rând, în art.300 al.(1) Cod de procedură penală este indicată sfera controlului judecătoresc, judecătorul de instrucție examinează demersurile procurorului privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații și de aplicare a măsurilor procesuale de constnngere care limitează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei”;

-în al treilea rând, în art.93 al.(2), pct.6) Cod de procedură penală este indicat că în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: înregistrările audio sau video, fotografiile;

-astfel, această normă nu prevede anumite cerințe înaintate față de înregistrările audio;

-aspectul la care s-a referit instanța de judecată când a motivat neadmiterea probei se conține în art.93 al.(2), pct.8) Cod de procedură penală, care prevede că „în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: actele procedurale în care se consemnează recitatele măsurilor speciale de investigații și anexele la ele, inclusiv stenograma, fotografiile, înregistrările și altele;

-este de acord că în cazul în care s-ar fi invocat probe în temeiul art.93 al.(2) pct.8) Cod de procedură penală, atunci într-adevăr ar fi fost necesară autorizarea judecătorului de instrucție, dar în speță această autorizarea nici nu este necesară pentru legalitatea probei;

-în acest caz consideră, că instanța de judecată intenționat nu a admis această probă (cea mai importantă), deoarece dacă o admitea era obligată să pronunțe o sentință de condamnare;

-deși instanța de judecată s-a expus că nu a admis în calitate de probă înregistrările audio prezentate de partea vătămată, nu s-a expus asupra proceselor-verbale de examinare a acestor înregistrări și asupra stenogramei;

-acest tratament al instanței față de această probă vine în contextul în care ambii inculpați au menționat că în aceste înregistrări audio se conține vocea lor. Fără a reda integral conținutul acestor înregistrări, indică că în acestea inculpații recunosc că au primit de la partea vătămată suma de 860 000 de lei și că tot îi roagă să mai aștepte până se vor achita cu ei;

-instanța de judecată nu s-a referit în sentință de ce a preferat să pună la baza sentinței doar probele apărării care constau doar în declarațiile inculpaților, care nici măcar nu sunt preîntâmpinați de răspundere penală pentru declarații false și nici nu depun jurământul și a neglijat în totalitate declarațiile părții vătămate, ale martorilor, alte înscrisuri și înregistrări audio prezentate de către acuzatorul de stat;

-atrage atenția instanței de apel că în cadrul acestui proces penal inculpații Zara de trei ori și-au schimbat declarațiile, iar analiza acestor depoziții denotă caracterul contradictoriu al declarațiilor depuse de către Zara Victor la diferite etape ale procesului penal. Inițial Zara Victor a menționat că pe ***** o cunoștea vizual, ulterior la înaintarea acuzației a menționat că erau în relații de prietenie, iar în instanța de judecată în general a menționat că pe ***** nu o cunoaște și că a cunoscut-o în ziua procesului, în instanța de judecată. Inițial, Zara Victor a menționat că în general nu a primit niciodată bani de la familia *****;

-ulterior, în cadrul audierii în calitate de învinuit a menționat că în anul 2014 a împrumutat bani de la ***** și ***** , dar că a restituit integral împrumutul acestora și nu mai are datorii, iar suma de 860 000 de lei a fost rugat de ***** să o recunoască în fața mamei sale.

-în instanța de judecată deja Zara Victor menționează că datoria de 860 00 de lei ar fi constituit dobânda la sumele pe care anterior le-ar fi împrumutat de la ***** , pe care ultimul le-a calculat exagerat. Aceeași tendință o vede și în privința Eugeniei Zara;

-astfel, instanța de judecată nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coraborării lor, inclusiv în coraborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, cât și în raport cu circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzației;

-temeiul pe care l-a invocat instanța de judecată în vederea încetării procesului penal nu poate fi unul întemeiat din mai multe considerente. Într-adevăr dispoziția art.190 Cod penal, de la data comiterii infracțiunii de către inculpați și până la data expedierii cauzei penale a fost modificată, dar esența infracțiunii a rămas aceeași, fapta nefiind decriminalizată;

-anterior era sancționată penal escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere de două sau mai multe persoane săvârșite în proporții deosebit de mari;

-la moment aceasta ar suna în felul următor: escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum și dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile, săvârșite de două persoane, acțiune prevăzută la al.(1)-(2) săvârșită în proporții deosebit de mari;

-din analiza acestor norme al rezulta următoarele: legiuitorul a lăsat neschimbată prima parte a normei în care este indicat escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, a schimbat doar dispoziția care se referă la latura subiectivă a infracțiunii, dar nu a schimbat-o în sensul de a-i modifica sensul, dar a concretizat-o;

-astfel, dacă anterior escrocheria putea fi comisă prin două forme: fie înșelăciune fie abuz de încredere, la moment abuzul de încredere a fost exclus, rămânând doar înșelăciunea. În legea nouă legiuitorul doar a concretizat formele înșelăciunii. În esență este aceeași faptă criminală, doar că are un nou conținut;

-mai mult ca atât, procurorul era obligat să aplice legea nouă deoarece ea este mai blândă, având în vedere că este exclus abuzul de încredere și rămâne doar înșelăciunea;

-pentru a face clarificare sub acest aspect indică decizia Curții Supreme de Justiție din 30.06.2014 prin care a fost judecat recursul în interesul legii formulat de Procurorul General în care s-a invocat că în practica Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nu există un punct de vedere unitar cu privire la calificarea acțiunilor persoanelor învinuite în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.328 al.(2) lit.a) sau c) și art.309/1 Cod penal, pînă la intrarea în vigoare a Legii nr.252 din 08 noiembrie 2012;

-atunci prin Decizia Curții Supreme de justiție s-a decis: „, Admite recursul în interesul legii formulat de Procurorul General și stabilește că prin Legea nr.252 din 08.11.2012 nu au fost dezincriminate faptele incriminate în baza art.328 al.(2) lit.a) sau c) Cod penal (red.Legii nr.277 din 18.12.2008); art.309/1 Cod penal (red.Legii nr.245 din 02.12.2011), fiindcă aceste fapte se regăsesc în norma relativ echivalentă prevăzută de dispoziția art.166/1 Cod penal (redacția Legii nr.252 din 08.11.2012).”. Tot aceeași situație este și în cazul dat.

Solicită admiterea apelului, casarea sentinței din 30.12.2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** să fie recunoscuți culpabili de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal și să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de 13 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. Admiterea integrală a acțiunii civile înaintate.

Sentința instanței de fond a fost contestată cu apel și de către procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru din motivul ilegalității sentinței.

În motivarea apelului a invocat, că:

-în motivarea sentinței de încetare a procesului penal instanța a invocat precum că conform rechizitoriului se pretinde precum că fapta infracțională a fost comisă în perioada lunilor septembrie 2015 - ianuarie 2016. Prin urmare la momentul comiterii pretensei infracțiuni erau în vigoare prevederile art.190 Cod penal cu modificările din 14.04.2015, anume componența de infracțiune avea următoarele semne: escrocheria adică dobândirea

ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere săvârșit de două sau mai multe persoane, săvârșit în proporții deosebit de mari. Astfel în opinia instanței, semnele calificative ale laturii obiective în baza cărora au fost puși sub învinuire Zara Victor și Zara Eugenia nu existau, prin urmare procurorul greșit a aplicat retroactiv legea penală nouă, adică cu modificările operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018. în opinia instanței urma să se aplice legea în vigoare la momentul comiterii faptei, adică cu modificările operate prin legea nr. 36 din 09.04.2015, și nu cea cu modificările operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018;

-din aceste considerente instanța eronat a interpretat la luarea deciziei de încetare a procesului penal interpretările care au avut loc prin Legea nr.179 din 17.08.2018, făcând alocație la aplicarea legii penale în spațiu. Altfel, fapt stabilit deja și în practica judiciară, conținutul noilor modificări ale art.190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile”, mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate;

-prin modificările legislative operate în conținutul art.190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile inculpaților Zara Victor și Zara Eugenia, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, a fost necesar de a înlocui sintagmele pre generale, utilizate anterior - „înșelăciunea și abuzul de încredere”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare;

-astfel instanța de fond eronat a interpretat faptul dezincrinator determinat prin modificările la art.190 Cod penal, operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018. Astfel practica deja a stabilit că prin aceste modificări nu s-a dezincrinat infracțiunea dar au fost concretizate acțiunile prejudiciabile ale infracțiunii;

-totodată instanța încetînd procesul penal, în mod contradictoriu se expune și asupra faptului că inculpații Zara Victor și Zara Eugenia nu au avut intenția de cupiditate. Totodată, expunîndu-se și asupra faptului că procurorul urma să demonstreze că inculpații nu aveau intenția să-și onoreze obligațiile de la bun început, abordînd faptul că raporturile juridice dintre inculpați și partea vătămată au un caracter civil;

-la acest aspect indică, că din materialele cauzei penale rezultă că inculpații de la bun început au avut intenția de a nu restitui suma de 860 000 lei care chipurile a fost împrumutată de la partea vătămată. Altfel din materialele cauzei penale rezultă că inculpații atît la faza de urmărire penală, cît și la cea de judecare a cauzei penale de trei ori și-au schimbat depozițiile, invocînd versiuni diferite. Oare acest aspect nu rezultă intenția direct la comiterea acțiunilor de escrocherie și intenția inculpaților de la bun început de a se eschiva de la executarea obligațiilor de rambursare a banilor ?;

-mai mult ca atît, acuzatorul de stat a prezentat probe suficiente referitor la situația financiară precară a inculpaților la momentul primirii banilor de la partea vătămată, așa cum ar fi prezența multiplelor datorii la instituțiile financiare, gajul pe bunurile imobile ale inculpaților. Totodată prin probe audio legalizate în modul prevăzut de lege prezentate

instanței de judecată, inculpații pînă la începerea urmăririi penale au recunoscut părții vătămate că sunt datori cu suma de 860 000 lei, însă în instanța de judecată au negat acest fapt;

-versiunea inculpaților precum că nu au putut restitui banii părții vătămate din motiv că au fost înșelați de persoana cărora le preda miezul de nucă, urmează a fi apreciate critic. Inculpații nu au putut prezenta instanței careva contracte cu firma de realizare a miezului de nucă, precum și careva acte care să adeverească precum că au înstrăinat miezul de nucă și cantitatea acestuia (versiunea inculpaților că au dat miezul de nucă procurat pe banii împrumutați de la partea vătămată, însă nu au primit banii pentru realizarea acestui miez de nucă). Astfel inculpații nu au prezentat careva acte instanței care să adeverească faptul că au întreprins măsuri în vederea restituirii banilor pentru realizarea miezului de nucă cum ar fi plîngerii, acțiuni civile. Reieșind din cele invocate și din faptul că la momentul primirii unei asemenea sume de bani inculpații aveau datorii, imobilele fiind puse deja în gaj la instituțiile bancare, lipsa acțiunilor civile sau plîngerilor în privința cărora au invocate precum că au fost înșelați rezultă intenția inculpaților de escrocherie și de însușire de la partea vătămată a sumei de 860 000 de la bun început.

Solicită admiterea apelului, casarea parțială a sentinței Judecătorei Edineț Sediul Central din 30.12.2019, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zara Victor ***** să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP RM și a-i aplica o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar tip închis, cu privarea de a ocupa funcții în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani. A o recunoaște vinovată pe Zara Eugenia ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP RM și a-i aplica o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de a ocupa funcții în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani. Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată ***** Nicolae a o admite integral și a încasa în mod solidar de la Zara Eugenia și Zara Victor în beneficiul lui ***** prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 860 000 lei. Corpurile delictive: CD-iurile anexate și examinate la respectiva cauză penală a le păstra la cauza penală pe toată durata păstrării acestora. Măsura preventivă controlul judiciar aplicat în privința lui Zara Victor ***** a-l modifica în arest preventive, luîndu-l pe Zara Victor ***** sub strajă din sala de judecată. Măsura preventive sub formă de arest la domiciliu aplicat în privința lui Zara Eugenia ***** a o modifica în arest preventiv, luînd-o pe aceasta sub strajă din sala de judecată. În latura respingerii plîngerii avocatului Ghenadie Odobescu înaintată în interesul lui Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** cu privire la anularea ordonanței procurorului șef-adjunct al Procuraturii raionului Rîșcani Gaugaș Olga din 27.09.2018 și a ordonanței Procurorului Șef al Procuraturii raionului Rîșcani Sergiu Crețu din 20.11.2018, a o lăsa fără modificări.

Împotriva sentinței instanței de fond a declarat apel și avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, care nu este de acord cu sentința instanței de fond pe motiv că nu au fost luate în considerație toate circumstanțele importante, apreciind în mod arbitrar probele în cauza dată.

În motivarea apelului a indicat că:

-deși prima instanță a adoptat o sentință de încetare a procesului penal pe motivul modificărilor operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018, însă încetarea

procesului lasă loc de interpretare, or încetarea nu este un temei de reabilitare. În partea descriptivă a sentinței din 30.12.2019 sunt descrise cu fermitate neîntrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzută la 190 al.(5) Cod Penal RM, iar acest fapt servește drept temei de emitere a unei sentințe de achitare, formula prevăzută la art.390 al.(1) pct.3) Cod de procedură penală pentru o sentință de achitare, precum și motiv pentru care este înaintat prezentul apel;

-conform rechizitoriului se pretinde și se afirmă că fapta infracțională a fost comisă în septembrie 2015 - ianuarie 2016, când Zara Victor împreună cu Zara Eugenia, de comun acord, în scop cupidant, în trei rate au obținut de la ***** mijloace bănești în sumă de 860 000 lei MD, pe care i-au însușit;

-prin urmare la momentul comiterii faptei erau în vigoare prevederile art.190 CP cu modificările din 14.04.2015 (modificări operate prin LP 36 din 09.04.15, M093/14.04.15) și respectiv versiunea în vigoare din 31.12.2015 (modificările operate prin LP 138 din 03.12.15, LP138 din 03.12.15, M0361-369/31.12.15 art.675), anume componența de infracțiune avea următoare formulă „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere”;

-calificativele aplicate de procuror la data punerii sub învinuire a inculpaților au intrat în vigoare la data de mai târziu decât a fost comisa pretinsa faptă, anume la 17.08.2018 în baza modificărilor prin LP179 din 17.08.18 M0309-320 din 17.08.18 art.498;

-potrivit hotărârii Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004 cu modificările ulterioare, unde este indicat că în sensul legii sustragerea se consideră luarea ilegală și gratuită a bunurilor din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârșită în scop acaparator și că primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie, doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția sa-și execute angajamentul asumat;

-anume procurorul a pus sub învinuire persoanele după semnele calificative ale laturei obiective, adică a încriminat prevederile legale care la momentul comiterii pretinsei fapte nu existau;

-în acest context face referire la decizia Curții Supreme de Justiție din 30.10.2018 (dosarul Ira-1165/2018), prin care a fost casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018 în cauza penală în privința lui Eni Denis, în care s-a menționat că prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, au fost operate mai multe modificări la Codul penal, inclusiv acestea vizează și norma de incriminare din această cauză, art.190 Cod penal, care urmează a fi luate în considerare de către instanța de apel;

-respectiv, semnele calificative ale laturei obiective de care au fost puși sub învinuire inculpații la momentul comiterii faptei (2015-2016) nu existau, prin urmare procurorul a aplicat retroactiv greșit legea penală, or, aplicabilă era legea penală de la momentul comiterii faptei;

-în speță, inculpații sunt puși sub învinuire pentru faptul că au însușit bani de la partea vătămată, din start neavând intenția și posibilitatea de ai restitui, fapt ce este insuficient de a califica acțiunile lor în baza art.190 Cod penal în redacția din 17.08.2018 - dacă se merge pe ideea procurorului ca sînt aplicabile prevederile noi. Anume, pentru ca să existe latura obiectivă a infracțiunii de care sunt învinuiți inculpații, procurorul urma să dovedească

existența între inculpați și partea vătămată prezența unui act juridic nul sau anulabil, fapt ce nu a fost făcut;

-sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează reavoință, fraudă din partea făptuitorului. Imixtiunea penalului în sfera privată, sfera bazată pe principiul egalității părților, trebuie privită ca o ultimă măsură. Dacă ambele părți debitorii și creditorul, obțin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămânând proprietari asupra bunurilor sale (sau una din părți suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fără a pierde însă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părți trebuie să rămână în continuare pe tărimul dreptului civil. Dacă însă una din părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte care, astfel, își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este foarte probabilă necesitatea intervenției legii penale;

-astfel acuzatorul urma să delimiteze încălcarea normei penale de cea civilă, precum și obiectiv să tracteze acțiunile ce au avut loc, să contureze acțiune sau inacțiune - care lezează valorile (obiectul juridic) ocrotite prin legea penală;

-delimitarea escrocheriei de încălcarea normei, de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță - 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor - 2) prezente disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele;

-atât în cadrul urmăririi penale cât și în primă instanță este vizibil faptul că partea vătămată pe lângă faptul că denaturalizează considerabil suma transmisă ca împrumut, negarea primirea banilor dați cu împrumut, apoi pe lângă ceasta interpretează înțelegerii ce nu au avut loc (procente, sume inventate). Respectiv la comportamentul inculpaților nu pot fi incriminate acțiuni care nu au avut loc și care nu au lezat valorile ocrotite de legea penală;

-latura subiectivă a escrocheriei se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - scopul de cupiditate care reprezintă „anticiparea în conștiința făptuitorului a stăpânirii sale definitive asupra bunurilor luate, când el avea posibilitatea de a posedea, a folosi și a dispune de aceste bunuri ca și cum ar fi proprii. Susține poziția primei instanțe că în acțiunile inculpaților nu se regăsește scop de sustragere nici cel de cupiditate, iar rea-credința a inculpaților ca intenție a duce în eroare partea vătămată nu corespunde realității;

-astfel potrivit probelor, declarațiilor părții vătămate și a martorilor acuzării circumstanțele au fost eronat determinate. Învinuirea adusă lui Zara Victor ***** și lui Zara Eugenia ***** este abuzivă, neîntemeiată și bazată doar pe presupuneri, ceea ce se confirmă și prin declarațiile martorilor precum și prin celelalte probe existente la dosar. În urma audierii martorilor acuzării în cadrul ședințelor de judecată s-a stabilit o serie de neconcordanțe;

-cauza penală este pornită abuziv și fără vreun temei legal, aceasta a fost pornită în baza plîngerii cet.***** privind faptul, că în perioada anului 2015, aflîndu-se în or.Edineț, soții Zara Eugenia și Zara Victor, prin înșelăciune și abuz de încredere, au dobîndit de la ea bani în sumă de 1 000 000 (un milion) lei MD, iar după o perioadă de timp s-a transformat în altă sumă 860 000 (opt sute șasezeci mii lei MD, după care în instanță s-a dovedit că și această ultimă sumă e inventată;

-aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele

judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor;

-caracterul confuz și vădit contradictoriu al mijloacelor de probă afectează acestora grav veridicitatea și credibilitatea existenței unei fapte infracționale în acțiunile inculpaților;

-respectiv, vinovăția persoanelor în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției de nevinovăție, cercetând toate probele prezentate, a stabilit fapta incriminată ca infracțiune, iar îndoielile care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpaților;

-în final menționează că în acțiunile lui Zara Victor și Zara Eugenia nu s-au regăsit elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal al RM;

Solicită admiterea apelului, casarea sentinței Judecătoriei Edineț Sediul central din 30.12.2019, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în privința lui Zara Eugenia și Zara Victor să fie emisă o sentință de achitare în condițiile art.390 al.(1) pct.3) CPP RM - fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Sentința instanței de fond a fost contestată cu apel și de către partea vătămată *****, care în motivarea apelului a invocat aceleași motive care au fost expuse și de către avocatul Ticu Ion în apelul declarat în interesul părții vătămate, astfel că Colegiul penal le preia și nu consideră necesar și oportun de le reireta pentru a evita o repetare inutilă a acestora.

Prin apelul declarat partea vătămată ***** solicită admiterea apelului, casarea sentinței din 30.12.2019, prin care procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal a fost încetat pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, și anume în legătură cu modificările operate la Codul penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** să fie recunoscuți culpabili de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal și să le fie stabilită o pedeapsă sub formă de 13 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate.

Potrivit ordonanței procurorului în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia din 13.04.2022 de modificare a învinuirii în ședința de judecată, Zara Eugenia a fost pusă sub învinuire în baza art.190 al.(5) Cod penal RM pe faptul, că ea prin înțelegere prealabilă cu inculpatul Zara Victor, în perioada anului 2014 în scopul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relații bune cu familia ***** și activând de mai mult timp la piața centrală din or.Edineț (și unii și alții fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 și 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace bănești pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării față cet.***** și a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credință, și ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpații Zara Victor și Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel și aparența unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporții deosebit de mari de la banca „ProCreditBank”, fapt pe care l-au tăinuit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace bănești sau bunuri pentru a-și îndeplini la termen obligațiile.

Ulterior, Zara Eugenia, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 - ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or.Edineț, str.*****, acționând intenționat, împreună și de comun acord cu soțul său Zara Victor, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet.***** și a fiului ei ***** , în trei rate au obținut de la cet.***** mijloace bănești în sumă totală de 860000,00 (opt sute șazeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existența împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acțiune săvârșită în proporții deosebit de mari.

Acțiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei personae, săvârșite prin înșelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvârșite în proporții deosebit de mari (f.d.169-170, vol.VI).

Potrivit ordonanței procurorului în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia din 13.04.2022 de modificare a învinuirii în ședința de judecată, Zara Victor a fost pusă sub învinuire în baza art.190 al.(5)Cod penal RM pe faptul, că el, prin înțelegere prealabilă cu inculpata Zara Eugenia, în perioada anului 2014 în scopul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relații bune cu familia ***** și activând de mai mult timp la piața centrală din or.Edineț (și unii și alții fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 și 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace bănești pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării față cet.***** și a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credință, și ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpații Zara Victor și Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel și aparența unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporții deosebit de mari de la banca „ProCreditBank”, fapt pe care l-au tăinuit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace bănești sau bunuri pentru a-și îndeplini la termen obligațiile.

Ulterior, Zara Victor, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 – ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or. Edineț, str.*****, acționând intenționat, împreună și de comun acord cu soția sa, Zara Eugenia, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet. ***** și a fiului ei *****, în trei rate au obținut de la cet. ***** mijloace bănești în sumă totală de 860000,00 (opt sute șazeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existența împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acțiune săvârșită în proporții deosebit de mari.

Acțiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, săvârșite prin înșelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvârșite în proporții deosebit de mari (f.d.171-172, vol.VI).

În ședința instanței de apel procurorul participant Prisacari Lilia a susținut apelul declarat de procuror și a solicitat admiterea acestuia din motivele invocate. Totodată a solicitat respingerea apelului avocatului Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților în privința solicitării achitării inculpaților ca fiind nefondat. La fel a indicat, că solicită admiterea apelului avocatului în interesele părți vătămate, apelul părții vătămate ***** și apelul procurorului, inclusiv și apelul avocatului Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților din alte motive decât cele invocate, cu reținerea faptei potrivit ordonanței de modificare a învinuirii. La momentul comiterii infracțiunii erau în vigoare modificările intervenite din 14.05.2015. Potrivit ordonanței de modificare a învinuirii inculpații au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 al.(5) CP. Cu referire la apelul avocatului în interesele inculpaților precum că procurorul nu a probat vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate este categoric împotriva și consideră că vinovăția inculpaților a fost demonstrată atât prin probele prezentate de partea acuzării în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond și instanța de apel. Au fost audiați martorii, partea vătămată, au fost cercetate probele, care sunt în deplină coroborare. Instanța dispunând o soluție de încetare pe motiv că au intervenit modificări la legea penală, a făcut o interpretare greșită, or fapta prevăzută la art.190 al.(5) CP nu a fost decriminalizată, iar vinovăția inculpaților a fost pe deplin dovedită. Procurorul a prezentat probe care cu certitudine demonstrează faptul că inculpații au obținut suma de bani de la partea vătămată, ei nu erau financiar disponibili de a achita această datorie. Faptul că aceștia luau bani și apoi îi întorceau în termen a fost doar pentru a intra în încredere, apoi folosindu-se de încrederea acordată să obțină suma de 860 000 lei, care până la momentul actual nu a fost restituit. A demonstrat faptul că la acel moment cât aceștia au luat datoria ei deja aveau mari datorii la bancă și case gajate, fiind împrumutați bani de la mai mulți colegi din piață. Din aceste motive susține apelurile care au fost înaintate, precum și apelul înaintat de avocat în interesele inculpaților din alte motive și admiterea apelurilor, cu stabilirea pedepselor lui Zara Victor și Zara Eugenia în baza art.190 al.(5) CP de 13 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani. Solicită admiterea acțiunii civile, deoarece partea vătămată a avut de suferit

mult și plus timpul îndelungat de examinare a cauzei, iar din prejudiciul de 860 mii lei nu a fost restituit nimic.

Avocatul Ticu Ion în interesele părții vătămate ***** în ședința instanței de apel a susținut poziția expusă de procuror, indicând că inculpații pe parcursul instrumentării și examinării cauzei au schimbat declarațiile de 4 ori. Inițial aceștia nu recunoșteau că cunosc partea vătămată, apoi au invocat că aceștia le sunt datori cu bani, după nu a fost clar cum s-a format datoria de 860 de mii lei. Ulterior aceștia au mai schimbat declarațiile și au spus că ***** i-a rugat să confirme în fața mamei lor precum că le sunt datori cu suma de 860 de mii lei. Din comportamentul acestora rezultă clar că sunt escroci. Partea vătămată însă a depus declarații consecvente pe toată perioada de examinarea a cauzei. În ce privește activitatea de întreprinzător pretinsă de inculpați, din informațiile Inspectoratului fiscal de stat, aceștia nu desfășoară careva activitate economică, de unde ar avea venituri să restituie datoria. Partea vătămată a prezentat instanței un CD cu stenogramă în care este înregistrată convorbirea dintre inculpați și partea vătămată, convorbire care confirmă datoria. Instanța de fond nu a luat în considerație acest mijloc de probă deoarece nu a fost autorizat la judecătorul de instrucție. Această înregistrare a fost efectuată până la pornirea procesului penal. Dacă instanța a argumentat că această probă nu este legală atunci urma să fie scoasă de la dosar, fapt care nu a fost făcut, s-a expus doar că nu este probă, însă nu s-a dat o motivație clară a acestei interpretări. În aspectul penal al cauzei susține poziția procurorului. Solicită admiterea acțiunii civile în mărime de 860 mii lei. Atrage atenția la faptul că partea vătămată nu solicită dobânzi, penalități și nici măcar cheltuieli juridice, partea vătămată solicită doar restituirea prejudiciului cauzat.

Partea vătămată ***** în ședința instanței de apel a susținut apelul declarat personal și de către avocatul Ticu Ion în interesele sale și a solicitat admiterea acestora în sensul declarat.

Avocatul Sandu Stela în interesele inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor a susținut apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților, în care au fost descrise motivele în vederea adoptării unei soluții de achitare a inculpaților, totodată a solicitat respingerea apelurilor declarate de către procuror și partea vătămată și avocat ca fiind neîntemeiate (discursul anexat la f.d.204-209 vol.VI).

Inculpații Zara Eugenia și Zara Victor în ședința instanței de apel au susținut apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lor și au solicitat admiterea acestora din motivele invocate.

Verificând argumentele invocate în apelurile declarate prin prizma probelor administrate și în raport cu materialele cauzei penale prezentate instanței, audiind participanții la proces, Colegiul penal ajunge la concluzia, că apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor urmează a fi respins ca fiind nefondat, iar apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** și avocatul Ticu Ion urmează a fi admise, cu casarea totală a sentinței instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, privind constatarea vinovăției lui Zara Eugenia și Zara Victor în baza art.190 al.(5) Cod penal RM, reieșind din următoarele considerente.

Referitor la apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru, partea vătămată ** și avocatul Ticu Ion.***

În conformitate cu art.415 al.(1) pct.2) CPP RM, instanța de apel judecând cauza, admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 al.(2), și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Colegiul penal operează și cu prevederile art.414 al.(1) CPP RM, potrivit căruia se reglementează, că instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Potrivit art.414 al.(2) CPP RM, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art.414 al.(4) CPP RM se indică, că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

La adoptarea soluției Colegiul penal ține cont și de prevederile art.389 al.(1) CPP RM, potrivit căruia sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Colegiul penal operează și cu prevederile art.8 al.(3) CPP RM, potrivit căruia concluziile despre vinovăția persoanei de săvîrșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului.

În aspectul dat, vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate se consideră dovedită numai în cazul în care, instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetînd nemijlocit probele prezentate, iar dubiile care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a soluționat chestiunile indicate în art.385 CPP RM.

Instanța de apel ține cont de faptul că art.385 al.(1) pct.1) CPP RM indică soluționarea obligatorie a chestiunilor în consecutivitate, printre care pct.1) pune în sarcina instanței să stabilească dacă a avut loc fapta de săvîrșirea căreia este învinuit inculpatul, nefiind admise îndoieli sau presupuneri.

Colegiul penal ajunge la concluzia că judecând cauza penală prezentă instanța de fond nu a respectat aceste prevederi legale procesuale, nu a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al coroborării lor, incorect ajungînd la concluzia de încetare a procesului penal în privința lui Zara Eugenia și Zara Victor în baza art.190 al.(5) Cod penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

În acest aspect Colegiul penal indică, că în motivarea soluției instanța de fond a reținut, că potrivit art.190 al.(5) Cod Penal (la situația comiterii infracțiunii), escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere de două sau mai multe persoane săvîrșite în proporții deosebit de mari, se pedepsea cu închisoare de la 8 la 15 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Pentru a putea fi incriminată comiterea unei infracțiuni este necesar ca acuzatorul de stat să dovedească existența unei componente de infracțiuni prevăzută nemijlocit în partea specială a Codului Penal al Republicii Moldova și care să conțină: subiectul, obiectul, latura obiectivă și subiectivă.

În cazul de față, procurorul acuză inculpații în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal, după semnele - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducere în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum și dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile, săvârșite de două persoane, acțiune prevăzută la al.(1)-(2) săvârșită în proporții deosebit de mari.

Instanța a stabilit, că potrivit rechizitoriului se pretinde că fapta infracțională a fost comisă în perioada lunii septembrie 2015 – ianuarie 2016. Prin urmare la momentul comiterii preținsei infracțiuni erau în vigoare prevederile art.190 CP cu modificările din 14.04.2015 (modificări operate prin Legea nr.36 din 09.04.2015), anume componența de infracțiune avea următoarele semne: escrocheria adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere de două sau mai multe persoane săvârșite în proporții deosebit de mari. Iar calificativele aplicate de procuror la data punerii sub învinuire a inculpaților, indicate mai sus au intrat în vigoare la data de mai târziu decât a fost comisă pretinsa faptă, anume la 17.08.2018 în baza modificărilor operate prin Legea nr.179 din 17.08.2018.

Deci, semnele calificative ale laturii obiective de care au fost puși sub învinuire inculpații la momentul comiterii faptei (a.a.2015-2016) nu existau, prin urmare procurorul a aplicat greșit retroactiv legea penală, pe când aplicabilă era legea penală de la momentul comiterii faptei.

În acest sens instanța de judecată a recurs și la explicațiile Hotărârii Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004 cu modificările ulterioare, unde este indicat că în sensul legii sustragerea se consideră luarea ilegală și gratuită a bunurilor din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârșită în scop acaparator și că primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie, doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin situația extrem de neprielnică a persoanei care-și asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției, lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului, etc.

Instanța a reiterat faptul că latura subiectivă a escrocheriei se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - scopul de cupiditate care reprezintă „anticiparea în conștiința făptuitorului a stăpânirii sale definitive asupra bunurilor luate, când el avea posibilitatea de a poseda, a folosi și a dispune de aceste bunuri ca și cum ar fi proprii.

Instanța de fond a indicat, că este important de reținut și trebuie de luat în considerație că temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile. Cu alte cuvinte, atunci când este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic, trebuie de verificat înainte

de toate ipoteza egalității lor în drepturi, și anume dacă există indici care exced limitele încălcării normei de drept civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

Sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează reavoință, fraudă din partea făptuitorului. Imixtiunea penalului în sfera privată, sfera bazată pe principiul egalității părților, trebuie privită ca o ultimă măsură. Dacă ambele părți debitorii și creditorul - obțin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămânând proprietari asupra bunurilor sale (sau una din părți suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fără a pierde însă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părți trebuie să rămână în continuarea pe tărîmul dreptului civil. Dacă însă una din părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte care, astfel, își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este foarte probabilă necesitatea intervenției legii penale.

În esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normei de drept civil trebuie făcută luîndu-se în considerație două aspecte de maximă importanță: 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; 2) prezența disponibilității efective a făptuitorului de a și executa angajamentele.

Raportând elementele laturii subiective ale infracțiunii de escrocherie la circumstanțele constatate în ședința de judecată, instanța de judecată ajunge la concluzia că inculpații Zara Victor și Zara Eugenia nu au avut intenția directă de a sustrage și nici nu au fost ghidați de scopul de cupiditate. Mai mult decît atât, avînd în vedere că inculpații și-au asumat angajamentul de a restitui sumele bănești luate cu împrumut, procurorul era obligat să demonstreze în instanța de judecată că la momentul primirii banilor, inculpații nu aveau intenția să-și onoreze obligațiile asumate față de partea vătămată, ceea ce nu s-a demonstrat prin urmare, poziția acuzatorului de stat în ce privește intenția de rea-credință a inculpaților va fi apreciată critic, din considerentul că nu s-a dovedit intenția inculpaților de a duce în eroare partea vătămată. La fel din probatoriul administrat nu se regăsesc semnele infracțiunii indicate de procuror „...dacă încheierea actului juridic anulabil este determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile...”

Instanța a stabilit că, din declarațiile inculpaților, a părții vătămate și a martorilor rezultă cert, că în materialele cauzei penale lipsește un act juridic încheiat (recipisă, contract de împrumut), între inculpați și partea vătămată cu privire la împrumutul sumelor bănești. Relațiile de împrumut au fost bazate pe buna credință cu Oleg *****.

Inculpații atît pe parcursul urmăririi penale cît și cadrul examinării cauzei în fond, fiind audiați au declarat consecvent că au împrumutat de mai multe ori mijloace bănești nu de la ***** , dar și de la ***** , lunar achitîndu-i procente în sumă de 53000 lei sau la prima solicitare a lui ***** . Au achitat cu întîrziere sumele împrumutate din motivul apariției unor probleme de ordin financiar la întreprinderea la care activau, fiind în imposibilitate să restituie sumele bănești luate cu împrumut și procent calculat exagerat.

Instanța a relevat, că la momentul primirii banilor cu împrumut, inculpații aveau o situație financiară prielnică, indicînd că în acea perioadă aveau activități care le dădeau posibilitatea reală să restituie împrumutul și nu au refuzat niciodată restituirea împrumutului, fapt ce denotă lipsa intenției de a se eschiva de la rambursarea împrumutului. Acest fapt se confirmă și prin restituirea unor sume de bani părții vătămate, circumstanțe care au fost recunoscute de către partea vătămată.

Cu referire la proba părții vătămate - înregistrarea audio, prin care s-ar confirma că inculpații Zara Victor și Zara Eugenia ar fi împrumutat suma de bani în mărime de 860 000 lei, instanța nu a pus-o la baza adoptării sentinței, deoarece această probă a fost colectată cu încălcarea normelor procesuale penale, adică fără autorizarea judecătorului de instrucție, respectiv datele obținute prin acest mijloc de probă nu pot fi admise ca probe.

Astfel, instanța de judecată a considerat că circumstanțele cauzei dictează în mod imperativ încetarea procesului penal în privința lui Zara Victor și Zara Eugenia ca urmare a existenței altor circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

În cadrul judecării cauzei în instanța de apel, în vederea respectării indicațiilor date prin Hotărîrea Plenului CSJ a RM „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel” nr.22 din 12.12.2005, modificată prin Hotărîrea Plenului CSJ nr.4 din 30.03.2009 și nr.10 din 24.12.2010, care indică la faptul că apelul este o continuitate a judecării cauzei, a fost admis demersul înaintat de partea acuzării referitor la audierea inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, a părții vătămate *****, a martorilor *****, *****, precum și verificarea suplimentară a probelor.

Fiind audiată în ședința instanței de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanță inculpata Zara Eugenia a declarat, că nu este vinovată. Ce a avut cu Oleg, dar nu mama lui *****. Lucrează la piață de mulți ani. Nu o cunoaște pe mama lui *****. Când avea nevoie de 2-3 mii lei împrumuta de la *****. Prin 2015 a primit 6 mii lei de la *****, dar nu a scris recipisă și a întors procente 1000 lei, nu a întors suma, la câteva săptămîini a crescut procentul și tot plătea procentul. Îi dădea procentul în fiecare săptămîina. Dacă nu ducea suma împrumutului, creștea procentul. A ajuns ca îi da 12.500 lei în fiecare săptămîină, nu a luat recipisă. În 2015-2016 a luat de la „Procredit” suma de 400 000 lei, deoarece nu avea bani să întoarcă procentele care creșteau la 50-60 mii peste 5-6 luni. Lui Oleg i-a întors vreo 1666 mii lei, nu i-a dat recipisă. Din acei 400 mii lei a închis această datorie. În așa mod scoteau bani din oameni. Discuțiile cu ***** o dată a fost înregistrată cînd a venit la ei acasă, înregistrare care a fost audiată în instanța de fond. În înregistrare mergea vorba de 860 mii lei, el spunea ce să spună. El spunea că banii cu procente îi include în suma împrumutului. El spunea ca să spună că îi este datoare suma de 860 mii lei, procentele pe care le-a dat el le-a adunat la suma împrumutului. Spunea că suma de bani adunată sunt aceie ce trebuie să întoarcă. În toamnă i-a mai propus să împrumute. În toamna anului 2016 a luat 20 000 lei. Pe zi îi dădea 1000 lei procente, altă dată 600 lei, 400 lei. În primăvară i-a spus că s-a acumulat suma de 860 mii lei datorie. El nici nu avea acești bani. Nu a avut și nici nu a încheiat recipisă pe aceste transferuri. Problemele au început cînd a cerut de la ea suma de 860 mii lei. Mai auzise prin piață despre el. Se temea de *****. El a amnîțat-o că îi va omorî nepoții dacă nu întoarce acea sumă de bani. ***** cumoștea că are biznes cu miezul de nucă. Nu a avut intenția să nu restituie suma împrumutului. A recunoscut datoria de 860 mii lei fiind impusă de Oleg, înscrisă în telefon. A făcut lucrul acesta ca să îl lase în pace. Nu a mai luat bani de la el, după ce a luat bani de la bancă. Pe ***** nu o cunoaște, nu a luat bani de la ea. ***** a venit la ei și a spus că are probleme financiare precum că el a împrumutat suma de 860 mii lei. În anii 2015-2016 a avut împrumuturi de la „Procredit” în sumă de 160 mii lei și 400 mii lei. Casa de locuit a fost

gajată la bancă și banca a scos-o în vânzare. ***** a înregistrat-o de 2-3 ori. Înregistrările au fost audiate în instanța de fond. Ce ține de faptul că a împrumutat suma de 860 mii lei pentru a cumpăra miez de nucă era ceia ce i-a spus Oleg să spună ca să audă mama lui că îi este datoare. A fost de acord că spună așa. Mama lui nu întreba nimic. Ea a rămas în mașină. O dată a fost cu doi băieți și a rugat-o să spună că îi este datoare. Ultima datorie a întors-o în anul 2016, la sfârșitul lunii ianuarie. După aceasta nu a mai împrumutat bani de la el și nici de la mama lui. Nu recunoaște că a primit suma de 860 mii lei în trei tranșe. A luat bani 2 mii lei pînă la 6 mii lei. Cea mai mare sumă de bani primită de la ***** a fost la 20 000 lei. A primit bani de vreo 9-10 ori sume pînă la 20 000 lei. Fiecare sumă era întoarsă în aceeași săptămîină, după care lua o altă sumă. De la Oleg dacă lua 5 mii lei procent trebuia să întoarcă o mie lei. După aceasta vânzările au scăzut și nu putea întoarce banii și îi spunea că îi va lua vagonul dacă nu întoarce banii și a plecat la bancă să ia credit. Creditul la bancă nu l-a restituit. A rămas datoare la bancă suma de 355 mii lei.

Fiind audiat în ședința instanței de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanță inculpatul Zara Victor a declarat, că nu recunoaște învinuirea adusă. Susține declarațiile depuse anterior Nu este de vină cu nimic și nu este dator cu nimic. Nu poate spune nimic cu privire la împrumutul de 860 mii lei. Nu o cunoaște pe *****. Acele sume de 6 mii lei, 20 mii lei au fost împrumutate de soție. În piață a stat vreo 50 metri distanță de soție și *****. Toate împrumuturile au fost între soție și *****. Susține declarațiile date în instanța de fond conținute în materialele cauzei la f.d.76-77, vol.I.

Potrivit declarațiilor date de inculpatul Zara Victor date în ședința instanței de fond ultimul a declarat, că vina nu și-a recunoscut, că colecta miez de nucă lîngă fosta autogară, iar soția lîngă gheretă în piața centrală din or.Edineț. Pentru colectarea miezului trebuiau sume de bani mai mari, ghereta soției se afla lîngă ghereta lui ***** Aliona. Între ele s-a discutat tema de împrumut bănesc și Aliona i-a propus bani în împrumut la procente de la fratele său Oleg. În anul 2012 soția s-a adresat la ***** de a-i atribui împrumut în suma de 30000 lei la procent mare în fiecare zi urma să-i achite suma de 7000 lei, apoi a împrumutat 50000 lei tot la acelaș procent, apoi a împrumutat 100000 lei tot la acelaș procent. În 2014 sumele datorate le-a restituit. Tot în 2014 la sezonul nucilor soția a împrumutat de la Oleg 200000 lei tot la procent mare. Tot în acest an la sfârșitul lunii noiembrie văzînd, că nu dispune de bani să-i restituie procentele, i-a restituit banii în suma de 200000 lei cu procente. Peste cîteva zile Oleg a venit la piață unde lucra și a strigat cu cuvinte murdare că-i sunt dator cu bani și că cresc procentele. L-a întrebat care bani și a spus, că 10000 lei și procentul crește și să-i restituie banii. După cum a înțeles procentele și suma de 10000 lei, Oleg a calculat procent peste procent la 10 % mai adăuga 10 %, fiind efectuată înregistrarea audio. Consideră, că nu-i este dator cu nici un ban. Împrumutul primit i-a fost restituit. În 2015 și 2016 nu a primit cu împrumut bani de la Oleg. Acasă la el nu a fost să primească împrumut, toate împrumuturile se efectuau în piață între soția Eugenia și ***** , pe Valentina ***** nu o cunoștea. Din luna octombrie pînă în aprilie colecta miez de nucă și transportau la firma „Nuts” din or.Orhei, oficial nu era angajat la firmă, care nu se achita în termen pentru miezul de nucă. La domiciliul lui ***** V nu a fost nici el, nici soția. În perioada 2014 s-a adresat la mai multe bănci și a primit 110000 lei, care nu a fost restituit băncii, au fost deposedați de casă, afacerea nu mergea bine, astfel, au pierdut banii. Ultima dată a primit împrumut în

sumă de 500000 lei de la Procreditbank în anul 2013. Nu a avut intenția să nu-i restituie lui ***** banii, cu colectarea miezului de nucă s-au ocupat 15 ani, la moment au datorii față de bancă. Tranzacția nu era confirmată în acte cu firma „Nuts” doar prin foi de parcurs. Lucra ilegal și impozitul achita firma. Cîștigul lui era să procure miezul de nuca la preț mai mic decît primea firmă, dar se întîmpla că erau și în pierdere, cu Firma „Nuts”. Suma de 860000 lei s-a acumulat din procente. De la 10000 lei s-a ajuns la 860000 lei. Nu are dovadă că i-a restituit banii lui ***** , careva intersectări a avut cu el în privința procentelor. Acasă afla de la soție despre suma împrumutată, iar din vorbele lui ***** cunoaște, că a rămas dator cu 10000 lei dar nu-și amintește exact și despre creșterea procentelor. Refuză să răspundă la întrebarea, de ce în cadrul înregistrărilor a recunoscut restituirea datoriei de 860000 lei. Este de acord să restituie 10000 lei, tot cu procent. După ce calcul s-a ajuns de la 10000 lei la 860000 lei, să răspundă Oleg. Nu aveau deschisă întreprindere individuală, nici soția dar deținea patent ca persoană fizică. Acte de achiziții întocmea cînd procurau nuci de la populație, dacă dispuneau de buletin de identitate, actele erau primite de la IF. Începînd cu 2012 a dat declarații pe venit la Inspectoratul Fiscal. În 2012-2014 a avut venituri însă la 100000 lei și pînă la 80000 lei, în 2015-2016 nu a avut venituri. În anii 2015-2016 cifrele indicate la IF (vol.I,f.d. 96-97) au fost achitate de „Maestro Nuts”, dar venituri nu au obținut. În discuția cu ***** a spus că miezul de nucă a fost transmis la o persoană străină pentru care nu s-a achitat. Cu persoana dată nu a încheiat contract de vânzare -cumpărare, nici factură fiscală nu s-a eliberat. Alte surse de venit nu aveau decît din colectarea miezului de nucă. De la Procreditbank a primit împrumut bănesc de diferite sume vreo 7 ani la rînd, ultima dată a primit 500 000 lei, deținînd calitatea de fidejutor. Suma de 500 000 lei a fost luată pînă a da producția persoanei străine ce nu s-a achitat. ***** nu cunoaște dacă a împrumutat de la soția Eugenia suma de 400 000 lei și nici zahăr nu cunoaște dacă a primit și că a depus plîngere în privința lui *****. Nu-și amintește despre explicația de la IP, scrisul de la f.d.8, vol.1 îi aparține. La acel moment nu avea față de Oleg datorii. Nu este de acord cu suma solicitată de 860 000 lei, nu este de acord cu suma 860 000 lei, nu a cunoscuto pînă la judecată pe ***** , pe ***** și pe sora lui îi cunoștea de la piață, nu erau prieteni. Pe Valentina a văzut-o în piață, dar nu o cunoștea cine este. A luat de la ***** bani cu așa procent mare, deoarece avea nevoie urgent de bani. Uneori avea așa venit pentru a achita lui ***** procentele, dar uneori era în pierdere. De la ***** a primit sumele de 50000 lei, 70000 lei, 100000 lei și 200000 lei. Oleg i-a spus că datoria constituie 10000 lei și cresc procente nu mai știam dacă este așa cum spune. Consideră că contradicții între declarațiile de la urmărirea penală f.d.76, vol.I și cele declarate în ședința de judecată nu sunt, dar le consideră adevărate cele declarate în ședința de judecată. Nu a fost acasă la ***** , înregistrările au fost efectuate la piață. Nu este de acord să restituie suma de 860000 lei lui ***** , deoarece nu a primit de la ea împrumutul, dar de la Oleg ***** . În înregistrare nu se vorbește despre restituirea sumei de 10000 lei, Oleg spune să-i întoarcă datoria, suma dată constituie procentele calculate de Oleg. Procente se restituiau odată în săptămîină sau peste o zi, de recipisă nu dispune. Nu cunoaște exact suma împrumutului, deoarece Oleg solicita și primea uneori doar procente, altele și datoria.

Deși inculpații Zara Eugenia și Zara Victor atît în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel nu au recunoscut vinovăția, Colegiul penal conchide că declarațiile

inculpaților se combat prin probele administrate pe caz, la cercetarea căror inculpații nu au fost îngrădiți.

Astfel, fiind audiată în ședința instanței de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanță partea vătămată ***** a declarat că susține declarațiile date în instanța de fond.

Partea vătămată ***** în ședința instanței de fond a declarat, că pe soții Zara îi cunoaște deoarece erau vecini cu gheretele comerciale la piață centrală Edineț, unde a lucrat mai mulți ani, relațiile erau normale. Familia Zara se ocupa cu achiziționarea miezului de nucă. Uneori când nu le ajungeau bani pentru procurarea mărfii se adresau la ei să le împrumute bani, le-a oferit împrumut de mai multe ori, sume diferite, astfel s-au acumulat 70000 lei și banii le restituiau. În anul 2014 în decembrie le-a transmis un împrumut în sumă de 200000 lei, apoi în ianuarie 2015 suma de 300000 lei, în februarie 2015- 200000 lei care le-au restituit cu un suliment drept mulțumire de 2000 lei. Soții Zara cunoșteau că după decesul soțului le-au rămas bani. În septembrie 2015 Victor și Eugenia au cerut în împrumut în sumă de 300000 lei, care urmau a fi restituiți după ce firma achita datoria pentru livrarea producției. În luna decembrie 2015 la cerința repetată a lui Eugenia și Victor Zara le-a împrumutat sumă de 300000 lei, care urma să fie restituită pînă la anul nou, însă nu s-au achitat. În ianuarie 2016 nu dovedeau marfa să încarce în microbuse și urmau să încarce în camioane de tonaj mare nucile, astfel au solicitat un împrumut în sumă de 500000,00 lei, dar fiind în imposibilitate le-a împrumutat doar 260000 lei, în total au fost împrumutați bani suma de 860000 lei, care urmau să-i restituie când firmă le va achita pentru marfa livrată. Au promis ca semn de mulțumire în luna martie 2016 să restituie suma de 1000000 lei, dar promisiunea nu a fost îndeplinită din cauza unor probleme neprevăzute de neachitare de firmă a datoriei. În luna martie Victor cu Eugenia au venit în ospeție și le-a comunicat că firma de nuci nu are cumpărători și nu dispun de bani pentru a restitui împrumutul, dar i-au promis restituirea sumei la 14 octombrie 2016, dar datoria de asemenea nu a fost restituită. Văzînd că fii lui Zara au început din nou să achiziționeze miez de nucă, fiind întrebați au răspuns că achiziționează în sume mici, iar la 14 octombrie firma le-a promis achitarea datoriei. De asemenea la 14 octombrie au solicitat restituirea datoriei, a primit răspuns negativ, precum că directorul firmei nu răspunde la sunetele telefonice și este fugar, dar i-a asigurat să nu retrăiască și să se conformeze cu situația data, deoarece suma de un milion de lei nu-i atit de mare sumă. Atunci a început cu fiul ***** în fiecare zi să plece și să le ceară soților Zara restituirea sumei împrumutului. Eugenia i-a promis că casa o va gaja și astfel îi va restitui datoria. Cu timpul au început brutal să se comporte, fiul mai mic a lui Zara i-a propus lui Oleg ***** să plece să-și vîndă un rinichi să-și recupereze banii. A înțeles că banii nu se intenționează să fie restituiți, a plecat la IP Edineț și a depus plîngere. Victor Zara o încredința ca va achita datoria, că la Chișinău va întocmi actele pentru credit, discuția a fost înregistrată la dictofonul din telefonul mobil. Aflînd despre plîngerea depusă Eugenia s-a adresat la poliția economică și a scris că Oleg a împrumutat de la ea 400000 lei, dar a doua zi și-a retras cererea, motivînd că i-a restituit datoria în zahăr. Împrumutul au primit în bani cheș, în rate la domiciliu. Zara și-a vîndut ghereta comercială și au încetat să se prezinte la piață, nu cunoșteau că aveau datorii altor persoane. Ei i-au convins prin promisiuni și lacrimi și îi credea, că nu dispun de bani pentru a fi restituiți. Nu a solicitat eliberarea unei recipise, deoarece a avut încredere în ei, la început împrumutul era în termen restituit, vina le

aparține, tranșele de bani le transmiteau acasă în prezența copiilor, banii erau comuni. Le-a transmis suma de 860000 lei, dar a solicitat 1000000 lei, deoarece au promis să-i mulțumească. Înțelegerea despre bani au fost între ea, fiul Oleg, Zara Eugenia și Victor. A solicitat de încasat datoria în mărime de 860000 lei, fără mulțumire. Se consideră înșelată de familia Zara deoarece a avut încredere, a fost rugată și fiind oameni naivi, dar a înțeles cu întârziere că nu au avut intenția să le întoarcă banii (f.d.186-187, vol.III).

Suplimentar în ședința instanței de apel partea vătămată ***** a mai declarat, că a împrumutat bani lui Zara Eugenia și Zara Victor în luna septembrie 2015 fiind cu fiul, în prezența fiicei, suma de 300 000 lei. În decembrie 2015 iar le-a împrumutat suma de 300 000 lei. În ianuarie 2016 a împrumutat 260 000 lei. În total a împrumutat 860 000 lei lui Zara Eugenia și Zara Victor. Ei au spus că vor întoarce banii la 14 octombrie 2016 când vor vinde miezul de nucă. La data de 14.10.2016 au cerut banii, dar ei au indicat că acolo unde au dat miezul de nucă stăpînul nu le-a achitat banii și trebuie să se consemneze că banii nu vor fi întorși. Nu au fost de acord cu aceasta și în fiecare zi cereau banii. Zara Eugenia și Victor au promis că vor vinde casa și vor întoarce banii, vor lua credite și vor întoarce datoria. Le amintea de datorie în fiecare zi, dar ei spuneau versiuni diferite, iar banii nu îi întorceau. Ulterior au observat că îi neglijează și evită întâlnirile, răspundeau agresiv la cerințe și chiar s-a ajuns la faptul că atunci când fiul Alexandru s-a adresat la ei, au răspuns că dacă au nevoie de bani să își vîndă rinichiul. S-au dus deja cu toată familia la ei și au cerut banii, dar ei au promis că vin documentele cu creditul și vor întoarce datoria, dar acest lucru nu s-a întîmplat. Deja au depus cerere la organele de drept. Apoi au văzut că Zara Eugenia și Victor au vîndut containerul lor, microbusele și au dispărut într-o direcție necunoscută. Înainte ca Eugenia să fi aflat că au depus cerere, ea a mers la poliția economică și a depus cerere pe fiul Oleg și a indicat că chipurile el a împrumutat de la ea 400 000 lei. A doua zi ea a retras cererea și a indicat, că Oleg i-a întors datoria în zahăr. Consideră că ei intenționat au împrumutat banii, au intrat în încredere. Când au dispărut la locul unde era containerul lor, a venit foarte multă lume după datorii. Transmiterea banilor a avut loc la ei acasă pe str.*****. Ei anterior împrumutau sume mai mici câte 20 000, 30 000 lei și mereu le întorceau la timp. Nu a oformat cu ei careva recipise, contracte. Îi credea deoarece au lucrat împreună apropiate 20 ani, ei erau în stare să achite datoriile. La momentul datoriei știau că casa lor e gajată și au credite. Au promis că vor întoarce 1 milion lei și o mulțumire de 140 mii lei la care au refuzat și cerea doar suma împrumutată de 860 mii lei. Crede că de la început au avut intenția de a nu restitui datoria. A depus plîngere la poliție împreună cu fiul Oleg, a semnat plîngerea la poliție. Suma indicată în plîngere la poliție este de un milion de lei în care este indicată și suma mulțumirii. Din discuțiile cu familia Zara nimeni nu a propus să fie înregistrată datoria prin act. Totul s-a bazat pe încredere. Eugenia plîngea se ruga să le împrumute bani, de aceea nu a întocmit nici un act după aceea ce a văzut că prima datorie nu a fost întoarsă în termen.

Fiind audiat în ședința instanței de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanță martorul ***** a declarat, că cu inculpații anterior au fost în relații bune. Susține declarațiile date anterior. Suplimentar a indicat că totul a început 2014. Zara Eugenia și Zara Victor împrumutau bani, mai întîi sume mici, întorcea la timp. Cea mai mare sumă a fost luată în februarie 2016 și anume 200 000 lei. Au întors banii la timp, au mulțumit cu 2 000 lei. În septembrie au cerut 300 000 lei pentru cumpărarea nucilor. Motivau că firma nu le-a achitat bani și nu vor fi probleme. Apoi s-au adresat în

decembrie au cerut 300 000 lei, au spus că firma nu reușește să le achite. La începutul lunii ianuarie 2016 au dorit să împrumute 500 000 lei, dar au avut 260 000 lei și i-a dat cu împrumut. Au promis că vor întoarce datorii în martie. Au venit în martie și au spus că sunt probleme, așa cum firma nu poate vinde miezul de nuci. Au spus ca miezul a fost împachetat și așteaptă să fie cumpărat. Au spus ca să nu-și facă griji și cum se va vinde miezul va întoarce banii. Au mai trecut câteva săptămîini și iarăși i-au asigurat să nu-și facă griji. După aceasta a spus că cel mai probabil banii vor fi la toamnă, cînd se va începe sezonul. Toamna au ieșit la lucru, au început să cumpere miez. Au spus că firma le-a dat 50 mii lei și au spus că restul banilor vor fi. Îi fiecare zi întrebau cînd vor achita banii, ei spuneau că în curînd. După aceasta prin noiembrie au promis că în două săptămîini vor fi banii. Peste două săptămîini iarăși banii nu erau. Deja spuneau că stăpînul firmei a plecat peste hotare și i-au lăsat pe toți cu datorii, dar asigurau că banii vor fi. Nu cunoșteau că aveau probleme, să fi știut nu le dădea bani. Au aflat despre datorii și credite cînd au depus cerere la poliție, cînd oamenii au început să îi caute. Acum ei nu recunosc aceste datorii. După ce a fost depusă cerere la poliție nu mai comunică cu ei. Cînd a văzut că nu se achită și nu au probe a înregistrat discuția la telefon. nu o singură dată. În acele discuții recunoșteau datoria. Din această sumă de bani nu a fost întors nimic. Nu i-a amenințat niciodată pe inculpați cu răfuială fizică. Nu a luat de la Zara Eugenia nici un fel de procente. dacă ar fi luat procente nu ar fi mers în instanța de judecată. Ea a promis că va întoarce un milion. inculpații o cunoșteau pe ***** deoarece permanent erau la piață. banii erau al lui, a mamei sale , a surorii, a tatălui său. Locuiește în aceeași casă cu mama. Nu a întocmit nici o recipisă totul era bazat pe încredere. A rugat să încheie o recipisă înainte de a se adresa la poliție în decembrie. Imbold a fost faptul, că fiul mai mic a lui Zara a spus că numai îi împiedică să lucreze și dacă îi trebuia bani să-și vîndă un rinichi. După asta s-au adresat la poliție. Zara Eugenia a depus plîngere precum că a împrumutat de la ea 400 000 lei după ce mama sa s-a adresat la poliție. A doua zi a retras plîngerea motivînd, că s-a răsplătit cu zahăr.

Fiind audiat în ședința instanței de apel în vederea respectării prevederilor legale ce reglementează judecata în prima instanță martorul ***** a declarat, că îi cunoaște pe inculpați. Anterior au fost în relații bune. Este de acord cu declarațiile depuse anterior. ***** este mama sa. S-a început în 2014. Zara Eugenia împrumuta sume de bani, la început sume mici de la ea, mama și fratele său. În ianuarie 2015 a cerut 200 000 lei. În martie a achitat datoria. În februarie a cerut 200 mii lei, în martie a întors suma și a dat mulțumire 200 lei. În septembrie 2016 a împrumutat 300 000 lei, iar în decembrie din nou a împrumutat 300 mii lei. În ianuarie 2016 a împrumutat 260 mii lei. După aceasta nu a întors datoria. Aceasta s-a întîmplat la mama acasă. Era prezentă la aceste împrumuturi împreună cu fratele său. Ei cumpărau nuci și aveau nevoie de sume mari de bani, că firma nu reușește să le plătească. Nu a încheiat contract deoarece se cunoșteau bine. Banii nu le întorceau. În containerul unde se vindeau nuci era deja o altă persoană. Au început să vină mai multe persoane să întrebe unde este Zara și au aflat că are multe datorii. zara Victor la fel participa la împrumut. Ei împrumutau împreună. Din suma de 860 mii lei pînă la moment nu au întors nimic. Banii aceștia aparțineau familiei *****, au rămas de la tatăl lor. Ei au întors suma de 200 000, care nu fac parte din suma de 860 000 lei.

Vina inculpaților Zara Victor și Zara Eugenia se demonstrează și prin elementele de fapt dobîndite din înscrisurile și rezultatele acțiunilor procesuale efectuate pe caz, conținute

în materialele cauzei penale, care au fost verificate suolimentar în cadrul ședinței instanței de apel, și anume:

Volumul I

-ordonanță de începere a urmăririi penale din 30.12.2016 conform semnelor infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM (f.d.1);

-plângerea lui ***** din 23.11.2016 adresată procurorului raionului Edineț, prin care solicită a atrage la răspundere soții Zara, care din septembrie 2015 până în februarie 2016, prin încrederea acordată, că lucrează la piață și cumpără nuci, că au nevoie de sume mari de bani, prin înșelăciune, sub pretextul împrumutului banilor până în primăvara anului 2016 și întoarcerii banilor au intrat în posesia a unui milion de lei și binevol nu restituie datoria, invocând diferite pretexte (f.d.5, vol.I);

- cerere și ordonanță de recunoaștere în calitate de parte civilă a lui ***** (f.d.23-24, vol.I);

-ordonanță și proces-verbal de ridicare din 09.01.2017, prin care s-a dispus ridicarea de la ***** a suportului de informație de model CD-R de model „Verbatium”, cu capacitate memorie de 700 MB, ce conține două fișiere audio „20161106142140”, „20161127145854”, pe înregistrări în se află discuția între ***** , ***** , ***** , ***** , Zara Eugenia și Zara Victor (f.d.26-27, vol.I);

-proces-verbal de examinare a obiectului din 09.01.2017, prin care s-a examinat suportul de informație de model CD-R de model „Verbatium”, cu capacitate memorie de 700 MB, ce conține două fișiere audio „20161106142140”, „20161127145854”, pe înregistrări în se află discuția între ***** , ***** , ***** , ***** , Zara Eugenia și Zara Victor (f.d.28, vol.I);

-ordonanță de recunoaștere în calitate de corp delict din 09.01.2017, fiind recunoscut în calitate de corp delict suportul de informație de model CD-R de model „Verbatium”, cu capacitate memorie de 700 MB, ce conține două fișiere audio „20161106142140”, „20161127145854”, (f.d.41, vol.I);

-informații de la ÎRFC cu privire la bunurile imobile înregistrate pe numele lui Zara Victor (f.d.63-66, vol.I);

-informații de la ÎRFC cu privire la bunurile imobile înregistrate pe numele lui Zara Eugenia (f.d.66);

-ordonanță și proces-verbal de percheziție din 04.04.2017, fiind efectuată percheziția la domiciliu lui Zara Victor și Zara Eugenia de pe str.Ion Creangă 25 ap.1, mun.Edineț (f.d.70-71, vol.I);

-răspuns la interpelarea IFS cu anexă privind venitul abținut de către Zara Eugenia și Zara Victor în anii 2015-2015 de la SC „Maestro-Nut” SRL (f.d.93-97, vol.I);

-copia cererii de chemare în judecată în procesul penal înaintată de ***** din 24.07.2017 (f.d.102-105, vol.I);

-copia contractului de fidejusiune din 06.08.2014 încheiat între Procredit Bank și ***** (f.d.156, vol.I);

-copia contractului de fidejusiune din 06.08.2014 încheiat între Procredit Bank și Zara Eugenia (f.d.157, vol.I);

- copia contractului de credit din 06.08.2014 potrivit căruia Zara Victor a beneficiat de împrumut bănesc în sumă de 120 000 lei (f.d.158, vol.I);

-notificare din partea ProCredit Bank din 01.09.2017 (f.d.163, vol.I);

- notificare din partea ProCredit Bank din 16.11.2017 (f.d.164, vol.I);
- preaviz din partea ProCredit Bank din 18.10.2017 (f.d.165, vol.I);
- contractul de prestări servicii nr.34 din 01.11.2016 dintre Zara Victor și SC,,Maestro-Nut” SRL (f.d.166, vol.I);
 - contractul de prestări servicii nr.31 din 01.11.2016 dintre Zara Victor și SC,,Maestro-Nut” SRL (f.d.167, vol.I);
 - contractul de prestări servicii nr.33 din 01.11.2016 dintre Zara Victor și SC,,Maestro-Nut” SRL (f.d.168, vol.I);
 - copia contractului de fidejusiune nr.F224/2017 din 13.06.2017 (f.d.169-170, vol.I);
 - cererea din partea lui Zara Victor către ProCredit Bank privind achitarea anticipată f.d.171, vol.I);
 - planul de rambursare a creditului acordat de ProCredit Bank lui Zara Victor (f.d.172-174, vol.I);
 - copia contractului de credit din 30.08.2013 potrivit căruia Zara Victor a beneficiat de împrumut bănesc în sumă de 250 000 lei (f.d.175-177, vol.I);
 - copia contractului de fidejusiune din 30.08.2013 la contractul de credit din 30.08.2013 (f.d.178, vol.I);
 - copia contractelor de locațiune din 14.10.2015 și 01.11.2016 a automobilului de model „Mercedes Sprinter” cu n/î EDBC683 (f.d.179-182, vol.I);
 - informație de la ASP privind bunurile înregistrate pe numele lui Zara Victor (f.d.204, vol.I);
 - informație de la ASP privind bunurile înregistrate pe numele lui Zara Eugenia (f.d.211, vol.I);
 - informația cu privire la scoaterea în vânzare a bunurilor din 15.03.2018 (f.d.212, vol.I);
 - proces-verbal de sechestrul din 10.05.2018, fiind puse sub sechestrul terenul cu destinație pentru construcție cu nr.cadastral4101211.065 situat în mun.Edineț, str.I.Creangă 25, ce aparține lui Zara Eugenia și Zara Victor și casa de locuit individuală cu nr.cadastral 4101211.065.01 situată în mun.Edineț, str.I.Creangă 25, ce aparține lui Zara Eugenia și Zara Victor (f.d.232, vol.I);
 - ordonanță de recunoaștere în calitate de corp delict și anexare la cauza penală a unui suport electronic în format CD-R care conține înregistrări a convorbirilor telefonice (f.d.251, vol.I).

Volumul III

- declarațiile părții vătămate ***** date în instanța de fond (f.d.203-204, vol.III);
- declarațiile martorului ***** date în instanța de fond suplimentar cercetate în ședința instanței de apel, care a declarat că cu Zara Eugenia și Zara Victor sunt în relații rele. În perioada lunii decembrie a anului 2015 Zara Eugenia și Zara Victor s-au adresat cu rugămintea să le dea în împrumut bani la noi pentru procurarea nucilor în mărime de 300000 lei care i-au primit la ei acasă în prezența surorii ***** și mama Valentina ***** primind banii cash după cum îi cunoaștea de mult timp și pînă la asta le da în împrumut bani nu avea careva neplăceri, restituiam la timp și nu putea să aibă suspiecții că nu se vor achita Eugenia și Victor au luat în împrumut 300000 lei pentru procurarea nucilor. După cum îi cunoaștea de mult timp și fiindcă au promis să întoarcă banii după anul nou le-a dat în împrumut bani, nu

avea suspecții că nu vor întoarce. După anul nou Victor și Eugenia în ianuarie sau februarie au cerut cu împrumut suma de 500000 lei. De acești bani nu dispunea și le-a dat doar 260000 lei. Au promis că la început de martie o să restituie banii și o să mulțumească suplimentar și o să întoarcă 1000000 lei. În martie Victor și Eugenia au venit și au spus că firma nu poate să vîndă nucile și le-au împachetat în saci de politenă și cînd vor vinde nucile firma se va achita cu ei. Au spus să nu ne facem griji deoarece este o firmă serioasă și că banii pot fi și peste o săptămînă. Însă nu au mai dat banii. Se adresa în toată ziua la ei după datorie însă ei au spus că banii trebuie să aștepte pînă în septembrie cînd se va deschide sezonul la firmă. În septembrie ei au ieșit din nou pe piață cu miez de nucă, i-a întregbat cum cumpără nuci dar cu ei nu se achită la ce au răspuns că firma le-a dat 10000 lei dar restul banilor vor fi în curînd. În octombrie a început să insiste în toată ziua după datorie la ce spuneau să mai aștepte, a început să-i ignore, a înțeles că nu intenționau să se achite și ca să se asigure cu careva probe, a înscris la dictofonul din telefon discuția. Cînd s-au apropiat de ei au spus că firma s-a închis și trebuie să se resemneze că nu se cunoaște cînd vor fi banii, și că se mai întîmplă. Mama a scris plîngere la organele de poliție. Cînd au aflat că a depus plîngerea, Eugenia l-a sunat și l-a amenințat că dacă nu a vrut cu binele va fi mai rău și a scris o plîngere precum că a împrumutat de la ea 400000 lei și a doua zi a retras cererea și a spus că a întors datoria în zahăr ceea ce nu a fost. Nu a împrumutat de la ea bani. Apoi primăvara sau vara ei au vîndut containurile de la piață și nu i-a mai văzut. Au spus că o să pună casa în gaj și se vor achita dar nu au îndeplinit. A aflat că casa lor era deja în gaj și consideră că intenționau de la bun început să îi mintă. Nu cunoaște ce mai aveau pus în gaj deoarece în acel moment ei deja vînduseră busul, containurile, mai aveau datorii la alți oameni. Containurile au vîndut vara după ce lea dat bani în împrumut. Au mai vîndut haine s-au închis și nu i-a mai întîlnit. Suma totală s-a acumulat 860000 lei fără suma ce au promis că o să dea ca mulțumire. Cînd au cerut 500000 lei la acel moment avea doar 260 000 lei, erau ultimii bani care îi avea în casă. Îi convingeau că totul va fi bine, să nu își facă griji deoarece lucru mergea bine la ei. Au promis 400000 lei în plus pentru că le dă bani în împrumut. Pînă la asta le da în împrumut bani din 2014, ei se adresau la pentru împrumut și restituiau la timp. În februarie 2015 a fost dată suma de 200000 lei și în martie s-au achitat și au mulțumit suplimentar cu 2000 lei. Pînă la sumele mari în împrumut le-a dat aproximativ de vreo 5-6 ori și au întors. Pînă în septembrie 2015 nu ne erau datori cu nimic. Discuțiile despre împrumut au fost între Eugenia, Victor, mama sora și dînsul. De toată data erau în această componentă (f.d.205-206, vol.III);

-declarațiile martorului ***** date în instanța de fond suplimentar cercetate în ședința instanței de apel, care a declarat că începînd cu luna februarie 2015 pînă în luna ianuarie 2016 a fost martor la faptul transmiterii banilor de către mama sa *****, drept împrumut lui Zara Eugenia și Zara Victor. În luna februarie 2015 a fost prezentă în timpul transmiterii sumei de 200 000 lei de către mama ***** drept împrumut lui Zara Victor și Zara Eugenia în timpul căreia era prezent și *****. Transmiterea banilor a avut loc în or. Edineț, str. Ștefan Vodă 26A, în fața casei de locuit. Împrumutul banilor a avut loc în mod verbal fără a fi scrise careva recipise. Aceasta sumă de bani de 200 000 lei au întors-o tot în anul 2015 pînă în luna martie. În luna septembrie 2015, a fost iarăși martor al transmiterii banilor în împrumut în mărime de 300 000 lei, care a avut loc or.Edineț, str.Ștefan Vodă 26A, la care au participat *****, *****, ea și soții Zara Victor și Eugenia. În timpul transmiterii banilor,

careva recipise nu au fost scrise, banii au fost transmiși în fața casei de locuit. În luna decembrie 2015, eu iarăși a fost prezentă la transmiterea în împrumut a sumei de bani 300 000 lei, către soții Zara Victor și Eugenia de către mama *****. Suma de bani iarăși a fost transmisă fără careva recipise în fața casei de locuit pe str. Ștefan Vodă 26A din or. Edineț. De asemenea în luna ianuarie 2016 a fost prezentă în timpul transmiterii banilor în sumă de 260 000 lei, fără a întocmi careva recipise. Banii s-au transmis în fața casei de locuit. În timpul transmiterii banilor era prezentă mama, Rotaru Valentina, Rotaru Oleg și eu, precum și soții Zara Eugenia și Victor. În toate cazurile când împrumutau banii soții Zara îi promiteau mamei că vor restitui banii cât mai repede, până la finele lunii martie 2016, până la finele sezonului și promițând că va mulțumi pentru aceasta. Până în prezent soții Zara Victor și Eugenia, sumele de bani în mărime de 860 000 lei așa și n-au restituit mamei și de la piața din ***** a avut încredere mare în soții Zara Victor și Eugenia, de aceea banii i-a împrumutat, precum și ea și fratele Oleg avea încredere în ei că va întoarce banii (f.d.203-207, vol.III);

-declarațiile martorului ***** Oleg date în instanța de fond suplimentar cercetate în ședința instanței de apel, care a declarat că pe soții Zara Eugenia și Victor îi cunoaște de mai mulți ani. Împreună au activat la aceiași întreprindere „Maestro Nuci”. Ei colectau miez de nucă de la persoane. Locul lui de muncă se află la intrarea în piața centrală, din anul 1999 activează în piață și cunoaște mai multe persoane. Pe familia ***** îi cunoaște și sunt în relații bune. Cunoaște de faptul că ***** i-a împrumutat sume mari de bani lui Zara Eugenia și Victor, ce sume nu cunoaște. De mai multe ori a auzit cum soții Zara se certau cu ***** Eugenia din pricina datoriilor de bani avute în anul 2016. Fiica lui ***** , ***** , este vecină cu buticurile cu Zara Eugenia și Victor și deseori Aliona discuta cu soții Zara. Personal a auzit de mai multe ori discuțiile dintre Valentina ***** și Zara Eugenia, discuția între ei erau de salutare, de bani, de datorii. Discuțiile între Zara Eugenia și Victor și Valentina ***** au avut loc până în anul 2016 (f.d.208, vol.III);

-declarațiile martorului ***** date în instanța de fond suplimentar cercetate în ședința instanței de apel, care a declarat că îi cunoaște pe Zara Victor și Eugenia de la piață unde lucrează, sunt în relații normale. Buticul unde lucrează se află vizavi de *****. Zara și ***** erau în relații normale. Cunoaște că Zara avea datorii față de ***** din auzite din discuții de pe piață. Zara nu recunoștea despre datorii. Despre aceste datorii discuta Eugenia Zara cu familia *****. Din cauza acestor datorii se certau pe piață. Eugenia spunea că nu îi este datoare cu nimic familiei *****. Zara mai întâi colectau nuci, apoi vindeau haine. Și alte persoane veneau și cereau datorii de la Zara, chiar și după ce au închis Zara buticul și nu mai stăteau la piață. Personal nu a văzut Zara să fi primit bani de la ***** (f.d.227, vol.III);

-declarațiile inculpatului Zara Victor date în instanța de fond suplimentar verificate în ședința instanței de apel (f.d.260-263, vol.III);

Volumul IV

-declarațiile inculpatei Zara Eugenia din 03.12.2019 date în instanța de fond suplimentar verificate în ședința instanței de apel, care a declarat că a activat la piața Edineț timp de 17 ani, vindea alături de sora lui *****. Toamna cumpăra miez de nucă. Oleg i-a propus să-i dea în împrumut bani la procente. Dacă lua suma de 10000 lei trebuia să-i dea peste 2 zile 10000 lei cu procente. Lua în împrumut de la Oleg câte 5000, 7000 lei până la 100000 lei se ridicase datoria și îi da procente. Un an de zile cât a lucrat cu miezul îi da

13000 lei pe săptămână. Am lucrat cu Oleg nu cu mama lui. A luat bani de la bancă 400000 lei, a pus casa în gaj și îi da procente lui Oleg. Oleg venea la ea acasă și cerea procente. Oleg a spus că cu ajutorul unui procuror a dat 18000 lei în împrumut la o persoană și a scos de la el 100000 lei. Oleg nu i-a dat așa sumă de bani mare. I-a dat lui Oleg 200000 lei procente și el a spus că e puțin a venit la ea și a spus că au crescut procente și trebuie să-i dea 860000 lei în total. Oleg o amenința, spunea că nu o să găsească nepoții, i-a spus că nu îi este dator cu așa sumă de bani. Nu a luat de la Oleg 860000 lei. Nu a primit de la ***** banii, careva discuții cu Valentina nu a avut. Îi aducea fiica surorii sale de la Oleg bani dacă era ocupată. Nu îi este dator cu nimic lui Oleg că i-am întors banii cu procente. A împrumutat aproximativ 200000 lei și i-a întors mult mai mult înapoi. Nu are dovadă că i-a întors banii, nu s-a adresat la poliție că Oleg cere sume mari. În 2014-2015 a luat 200000 lei de la el în anii 2014-2015 nu a luat bani în împrumut de la Oleg. Câți bani îi spunea să întoarcă procent atîta îi da. Timp de un an a dat cîte 53 mii lei pe lună. Lua de la bancă bani și îi da. A depus plîngere la poliție pe numele lui Oleg. El a luat 400000 lei de la cînd a scos de la bancă în 2016 sau 2017. Nu mi-a întors acești bani. A retras plîngerea deoarece i-au spus că va pierde acești bani deoarece urma să declare de unde a luat acești bani și ar fi mai bine să retragă plîngerea. La Inspectoratul fiscal nu declara venitul. Nu am declarat despre suma de 900000 lei, a avut loc o greșeală. Oleg venea și îi spunea să spună că este dator 860000 lei pentru ca el să spună lui mama lui că acești bani au dat ei. Cînd a fost înregistrată la telefon a fost sora și mama lui. Nu știu de ce nu întocmit recipise, am avut încredere în Oleg. A înțeles că poate scoate de la ea bani și din acest motiv cere suma de 860000 lei. Banii aceștia sunt toți banii ei. Cînd a luat credit de la bancă în anul 2016 sau 2017 a gajat casa de pe str.I Creangă. Acei bani de la bancă i-a dat lui Oleg. A venit Oleg la ea acasă și i-a dat 200000 lei. I-a dat bani în luna martie anul 2017. Cînd i-a dat 5000 lei la piață lui Oleg i-a dat la o fetiță să-i ducă banii vineri și sîmbătă a aflat că sunt chemată la poliție. Nu a spus la procuratură că nu a împrumutat deloc bani de la Oleg, a spus că nu a luat suma de 860000 lei. Suma de 200000 lei a luat-o în rate. Pentru 23000 i-a întors procente lui Oleg 17000 lei. Îi da procente în toată ziua. I-a achitat procente pînă în anul 2017. Mai mult nu avea de unde să-i dea procente. Banii de la bancă a luat și i-a dat lui Oleg pînă a fi chemată la poliție. În discuția la telefon este vocea sa, în acea discuție nu a spus că i-a dat mulți bani procente deoarece se temea de Oleg. Oleg i-a spus să spun mamei lui că este dator cu 860000 lei și o să lucreze mai departe. Nu cunoaște de ce Oleg i-a spus lui mama lui că a dat cu împrumut așa bani. Se temea de Oleg deoarece l-a amenințat. Nu s-a adresat la poliție tot din frică. Cînd a depus plîngerea la poliție tot se temea de el. Nu este dator la 14 persoane cu bani, nu a spus așa ceva. Poate și am spus nu își amintește. În 2014 a început să împrumute bani de la Oleg. 400000 lei de la bancă intră în suma de 200000 lei. Creditul de la bancă a luat în 2013 a luat pentru alte chestiuni. În 2017 a luat alt credit pe numele său, a soțului și a feciorului. A spus lui mama lui Oleg că este dator cu 860000 lei deoarece așa i-a spus Oleg să zică. Nu cunoaște despre discuția sa doar cu Oleg, el doar cu mama lui a fost. Lua împrumut de la Oleg cu așa procent mare deoarece nu putea scăpa de datorii față de el. Nu este posibil să fi uitat careva circumstanțe. A răspuns totul corect (f.d.231-232, vol.IV);

Volumul V

-declarațiile suplimentare ale inculpatei Zara Eugenia din 12.12.2019 date în instanța de fond suplimentar verificate în ședința instanței de apel, care a declarat că Oleg i-a dat suma de 200000 lei în rate și îi da procente în toată ziua de marți. A strîns 100000 lei să-i dea

că el a zis că-i este datoare încă 100000 lei. El a spus că nu i-a 100000 lei și o lasă să lucrez cu ea și nu i-a pus preț cât săi dea, a spus că săi dea cât potate. A luat marfă, după 2 săptămîni a venit Oleg la piață în stare de ebrietate și a chemat-o la sora lui la butic să discute și a amenințat-o. A spus că pe luna iunie să-i dea cât poate dar de următoarea lună să-i dea procente cât cere. A venit apoi la ea cu 2 băieți și i-a spus că a crescut procente 860000 lei. A spus că este datoare cu 860000 lei din frică. Nu a luat de la mama lui bani ci de a el. A luat cunoștință de materialele cauzei la martorii care au fost audiați (f.d.4, vol.V);

- declarațiile suplimentare ale inculpatului Zara Victor din 12.12.2019 date în instanța de fond suplimentar verificate în ședința instanței de apel, care a declarat că suma de 860000 lei sunt procentele calculate de Oleg. Suma se lua în rate. Procente lua odată în săptămîină sau peste o zi. Recipisă nu are. Nu s-au adresat la poliție cu plîngere. Uneori întorcea banii cu procent, uneori fără. A recunoscut Eugenia suma de 860000 lei deoarece a luat o sumă mai mare. Nu cunoaște exact poate 50000 lei și Oleg lua uneori doar procente, alteori și datoria. Nu a discutat cu Oleg despre mărimea procentului, s-a înțeles cu soția. I-a spus soției să nu mai ia de la el cu așa procent mare doar atunci cînd a rămas fără surse financiare (f.d.5, vol.V).

Astfel, în urma verificării și evaluării integrale a probelor decrete în decizia instanței de apel, Colegiul penal ajunge la concluzia, că judecând cauza penală în privința lui Zara Eugenia și Zara Victor, instanța de fond nu a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și nu a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, ca urmare eronat a concluzionat referitor la încetarea procesului penal de învinuire a lui Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** de săvîșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) CP a RM pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018, soluție care nu poate fi menținută.

În acest aspect Colegiul notează, că infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorilor urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvîșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvîșite.

Colegiul penal la fel reține că conform prevederilor art.391 Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se pronunță în situația în care instanța constată existența unuia din cazurile prevăzute în al.(1) al normei vizate.

Potrivit art.332 Cod de procedură penală instanța este obligată să înceteze procesul penal dacă, pe parcursul judecării cauzei, se constată circumstanțe prevăzute de lege, inclusiv cele expuse în alineatul precedent din prezenta decizie.

Conform prevederilor art.391 al.(1) pct.6) Cod de procedură penală la circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea pornirii penale sau tragerea la răspundere penală se referă situațiile:

- există cel puțin unu din cazurile prevăzute în art.35 Cod penal (legitima apărare, riscul întemeiat, ș.a.) care înlătură caracterul penal;
- renunțarea de bună voie la săvârșirea infracțiunii în condițiile art.56 Cod penal;
- persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală; - persoana a săvârșit fapta prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor cu caracter medical;
- în cazul când conform legislației făptuitorul este liberat de răspundere penală (art.217 alin.(5), 278 alin.(6), 282 alin.(2), 290 alin.(3), 325 alin.(4), 334 alin.(4), 337 alin.(2), 362 alin. (4), 371 alin.(5) Cod penal).

Dacă aceste circumstanțe sunt constatate în cursul urmăririi penale, se va dispune încetarea urmăririi penale, iar dacă în mersul judecării cauzei, se va înceta procesul penal în instanță.

Circumstanțele la care a făcut referire prima instanță nu cad sub incidența pct.6) al.(1) art.391 Cod de procedură penală, prin urmare, procesul penal pe motivele indicate de către instanță nu poate fi încetat.

Aplicarea prevederilor art.391 al.(1) pct.6) Cod de procedură penală în speță de către instanța de judecată este eronată, or, asemenea circumstanțe care ar exclude sau condiționa pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală trebuie să fie expres prevăzute de lege.

Colegiul penal la fel ține să motiveze, că instanța de fond eronat și neîntemeiat a considerat necesar de a înceta procesul penal în privința lui Zara Eugenia și Zara Victor, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018, deoarece în urma cercetării probelor solicitate se constată că probele administrate demonstrează existența infracțiunii incriminate în acțiunile inculpaților și vinovăția lor deplină, iar pe cauză sunt circumstanțe de tragere la răspundere penală.

Concluzia instanței de apel rezultă din cele expuse în continuare.

Conform art.101 al.(1), (3) CPP RM fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor și nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

Conform art.384 al.(3) CPP RM sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Colegiul penal consideră că concluzia instanței de fond privind încetarea procesului penal în privința lui Zara Eugenia și Zara Victor, învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și anume în legătură cu modificările operate la Codul penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018 nu se racordă la circumstanțele cauzei și probele administrate, totalitatea probelor administrate și verificate de către instanța de apel confirmă temeinicia procesului penal în privința inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, fiind prezente pe cauză suficiente probe pertinente, concludente și utile, care urmează a fi puse la baza unei sentințe de condamnare a inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor în baza art.190 al.(5) Cod penal RM sub formă de - escrocherie, adică

dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvârșită în proporții deosebit de mari, după cum a fost adusă învinuirea inculpaților prin ordonanța de modificare a învinuirii din 13.04.2022 (f.d.169, 171, vol. VI).

În această ordine de idei Colegiul ține cont de prevederile art.8, 10 și 118 al.(2) Cod penal, or în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Colegiul penal conchide în urma cercetării probelor solicitate, că vinovăția inculpatului Zara Eugenia și Zara Victor în fapta incriminată se demonstrează deplin prin elementele de fapt dobândite din probele cercetate, și anume prin declarațiile părții vătămate, a martorilor, prin procesele-verbale ale acțiunilor procesuale petrecute pe caz.

În urma analizei probelor, Colegiul penal consideră că declarațiile părții vătămate și a martorilor date atât în cadrul instanței de fond, cât și în cadrul judecării cauzei penale în instanța de apel, urmează a fi luate în considerație ca probe ce dovedesc existența infracțiunii de escrocherie și care constată vina inculpaților, prin conținutul său aceste declarații sunt clare și nu sunt contradictorii, fiind confirmate și prin restul probelor verificate.

Colegiul penal consideră că instanța de fond eronat nu a ținut cont de aceste declarații și nu le-a apreciat la justa valoare, indicând că le apreciază critic, mai ales că declarațiile respective coroborează cu înscrisurile cercetate, anexate la materialele cauzei.

Colegiul penal atestă că aceste probele scrise și documentele examinate coroborează cu declarațiile părții vătămate și martorilor acuzării date la urmărirea penală, în instanța de fond și cea de apel, cât și cu întreaga sistemă de probe analizată și apreciată mai sus prin prisma prevederilor art.101 CPP, indică că Zara Eugenia și Zara Victor prin acțiunile sale intenționate au comis infracțiunea prevăzută la art.190 al.(5) Cod penal.

Potrivit art.51 din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componenta infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Conform art.52 din Codul penal, se consideră componenta a infracțiunii, totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Componente infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Subsecvent, art.113 din Codul penal pledează că se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între fapte prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

În continuare, Colegiul indică că potrivit art.14 din Codul penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție

și pasibilă de pedeapsă penală. Nu constituie infracțiune acțiunea sau inacțiunea care, deși, formal, conține semnele unei fapte prevăzute de prezentul cod, dar, fiind lipsită de importanță, nu prezintă gradul prejudiciabil al unei infracțiuni

În acest aspect se reține, că potrivit comentariului făcut la art.190 al.(5) Cod penal RM, obiectul juridic special constă în relațiile sociale cu caracter patrimonial, a căror existență și dezvoltare prezumă un regim de legalitate privind bunurile (obiect juridic principal); obiectul juridic secundar constă în relațiile sociale referitoare la buna desfășurare a activității de serviciu în unitățile publice sau private, manifestată prin administrarea sau gestionarea bunurilor încredințate în albia cadrului legal.

Obiectul material al infracțiunii prevăzute la art.190 al.(5) CP RM este format din bunurile care au o existență materială, sînt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv care nu are un caracter considerabil; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

În sensul prevederii de la al.(5) art.190 CP RM, prin *înșelăciune* se înțelege după caz: 1) dezinformarea conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității (înșelăciunea activă); 2) trecerea sub tăcere a realității, cînd sînt ascunse faptele și circumstanțele care trebuie comunicate în cazul săvîrșirii cu bună-credință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale (înșelăciunea pasivă).

Prevederea de la al.(5) art.190 CP RM se aplică în cazul în care: 1) înșelăciunea pasivă se află în legătură cauzală cu dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane și 2) dacă înșelăciunea pasivă se realizează înainte de apariția la făptuitor a posibilității reale de a se folosi și a dispune de bunurile ce i s-au transmis. Drept urmare, nu se aplică nici al.(5) art.190 CP RM, nici o altă normă penală, în cazul în care: 1) înșelăciunea pasivă nu se află în legătură cauzală cu dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane și 2) dacă înșelăciunea pasivă se realizează după apariția la făptuitor a posibilității reale de a se folosi și a dispune de bunurile ce i-au fost transmise.

Pentru calificarea faptei în baza al.(5) art.190 CP RM, nu au importanță metodele sub care se prezintă înșelăciunea. Aceasta poate fi realizată pe cale verbală, în scris sau sub forma unor acțiuni. În contextul infracțiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM, înșelăciunea poate privi următoarele circumstanțe: 1) identitatea sau calitățile personale ale făptuitorului sau ale altor persoane; 2) mărimea, cantitatea sau calitatea bunurilor care formează mijlocul de săvîrșire a infracțiunii prevăzute la al.(1) art.190 CP RM; 3) acțiuni sau evenimente anumite (de exemplu: cazul asigurat; cîștigarea potului într-o loterie; dispoziția unor terțe persoane privind bunurile; faptul executării unei anumite lucrări; faptul achitării banilor pentru bunurile primite; efectuarea unor cheltuieli etc.); 4) promisiuni (cînd făptuitorul ia de la victimă banii, angajîndu-se să presteze un anumit serviciu, să execute o lucrare, fie să ia bunuri în chirie, promițîndu-i că le va întoarce, ia bani cu împrumut etc., cu toate că, de facto, nu are intenția să execute lucrarea, să presteze serviciul, să întoarcă bunurile închiriate sau să stingă datoria) etc.

În sensul prevederii de la al.(5) art.190 CP RM, prin *abuz de încredere* se înțelege exploatarea de către făptuitor a raporturilor de încredere care s-au stabilit între el și victimă. De regulă, raporturile de încredere decurg din încheierea unor convenții de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice. În alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecțiune între făptuitor și victimă, atitudine care, de multe ori, este artificial creată și susținută, timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

Pentru calificarea faptei în baza al.(5) art.190 CP RM, nu au importanță mijloacele care au fost utilizate pentru săvârșirea infracțiunii: documente false; instrumente de măsurat false; uniformă specială sau alte însemne de apartenență la un anumit rol social; computerul etc. Important este ca aceste mijloace să fie folosite pentru sustragere, nu pentru facilitarea accesului la bunurile respective, nici pentru crearea unor condiții pentru luarea ulterioară a bunurilor pe altă cale.

Infracțiunea specificată la al.(5) art.190 CP RM este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată conform al.(5) art.190 CP RM doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

În cazul infracțiunii prevăzute la al.(5) art.190 CP RM, prezența scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanțe: 1) situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care își asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției; 2) lipsa de fundamentare economică și caracterul irealizabil al angajamentului asumat; 3) lipsa unei activități aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor bănești necesare onorării angajamentului; 4) achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; 5) prezentarea, la încheierea tranzacției, din numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.

În speță, inculpații Zara Eugenia și Zara Victor profitând de bunele relații pe parcursul a mai multor ani pe care le aveau cu ***** și cu familia acesteia, abuzând de încrederea ei și prin înșelăciune au dobândit de la aceasta în perioada septembrie 2015-ianuarie 2016, în trei rate, suma totală de 860 000 lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri neexistente, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace financiare sau bunuri pentru a-și îndeplini obligațiile în termen, având în vedere că aveau luate credite bancare de la banca „ProCreditBanc”, precum și casa de locuit era găjată. În ce privește activitatea de întreprinzător pretinsă de inculpați, din informațiile Inspectoratului Fiscal de Stat, aceștia nu desfășoară careva activitate economică.

Respectiv se constată că s-a realizat pe deplin latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie prevăzută la art.190 al.(5) Cod penal RM, or Zara Victor și Zara Eugenia

abuzînd de încrederea părții vătămate ***** au înșelat-o în realizarea intențiilor sale, care de la bun început era înșelătoare avînd cu certitudine scopul însușirii banilor.

Colegiul penal la fel indică, că declarațiile părții vătămate, a martorilor, precum și probele administrate confirmă vinovăția inculpaților, fiind dovedite circumstanțele în care s-au aflat inculpații când au comis faptele infracționale și nu în ultimul rînd faptul că inculpații nu intenționau să întoarcă banii împrumutați părții vătămate *****, invocînd diferite pretexte pe parcursul a unei perioade îndelungate de timp, printre care și lipsa mijloacelor bănești.

În acest aspect Colegiul penal la fel indică, că potrivit răspunsului la interpelarea IFS cu anexă privind venitul abținut de către Zara Eugenia și Zara Victor în anii 2015-2015 de la SC „Maestro-Nut” SRL, potrivit căruia în anul 2015 Zara Eugenia a beneficiat de un venit în mărime de 953,862 lei, iar Zara Victor-524.406,80 lei, iar în anul 2016 Zara Eugenia-966,745 lei și respectiv Zara Victor - 157,422,50 lei (f.d.93-97, vol.I);

În opinia instanței de apel, inculpații anume că au recurs la utilizarea unor metode pentru a induce în eroare persoana vătămată, căreia îi spuneau intenționat că îi vor restitui datoria, doar că la acel moment nu dispuneau de mijloace financiare, dar de fapt neavînd intenția de a restitui împrumutul luat de la ***** Eugenia, în speță fiind întrunită și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie prevăzute la art.190 al.(5) Cod penal RM.

În această ordine de idei Colegiul notează, că urmează a admite și a reține în calitate de probă care la fel confirmă vinovăția inculpaților CD-urile prezentate de către partea vătămată la etapa urmăririi penale, care conțin discuțiile dintre partea vătămată și martorul ***** cu inculpații referitor la suma de 860 000 de lei, inculpații recunosc că au primit de la partea vătămată suma de 860 000 de lei și îi roagă să mai aștepte până se vor achita cu ei.

Inculpații Zara Eugenia și Zara Victor au menționat că în aceste înregistrări audio se conține vocea lor.

Această probă a fost dobîndită în afara procesului penal, pînă la sesizarea organului de urmărire penală și pentru obținerea acestei probe nu era nevoie de autorizarea judecătorului de instrucție.

Art.93 al.(2), pct.6) Cod de procedură penală este indicat că în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: înregistrările audio sau video, fotografiile. Această normă nu prevede anumite cerințe înaintate față de înregistrările audio.

Conform ordonanței și procesului-verbal de ridicare din 09.01.2017 s-a dispus ridicarea de la ***** a suportului de informație de model CD-R de model „Verbatium”, cu capacitate memorie de 700 MB, ce conține două fișiere audio „20161106142140”, „20161127145854”, pe înregistrări în se află discuția între *****, *****, *****, *****, Zara Eugenia și Zara Victor (f.d.26-27, vol.I).

Conform procesului-verbal din 09.01.2017 s-a examinat suportul de informație ridicat (f.d.28, vol.I), iar prin ordonanță din 09.01.2017 a fost recunoscut în calitate de corp delict suportul de informație de model CD-R de model „Verbatium”, cu capacitate memorie de 700 MB, ce conține două fișiere audio „20161106142140”, „20161127145854” (f.d.41, vol.I);

Prin urmare, din discuțiile înregistrate la fel se confirmă în acțiunile inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor intenția de a nu restitui sumele bănești luate cu împrumut în sumă

totală de 860 000 lei, astfel se constată că inculpații prin înșelăciune și abuz de încredere au dobândit banii de la partea vătămată *****, pe care o cunoșteau o perioadă îndelungată de timp, bani pe care nici pînă la moment nu i-au restituit, nici măcar parțial.

Totodată, Colegiul penal consideră lipsită de temeii juridic și invocarea instanței de fond referitor la existența în speță a unor relații civile între inculpații Zara Eugenia și Zara Victor cu partea vătămată *****.

Sub incidența legii penale trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează reavoința, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului. Nu încapă îndoială că, atunci când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacții în numele unei persoane juridice inexistente, își arogă funcții și calități pe care în realitatea nu le are și demonstrează reavoință în raport cu victima. Totodată, relevant este și faptul că, imixtiunea penalului în sfera privată, sferă bazată pe principiul egalității părților, trebuie privită ca o ultimă măsură. Dacă ambele părți – debitorul și creditorul obțin profituri de pe urma parteneriatului lor, rămânând proprietari asupra bunurilor sale (sau una dintre părți suferă prejudicii sub forma venitului ratat, fără a pierde însă dreptul de proprietate), atunci raporturile dintre cele două părți trebuie să rămână în continuare pe tărâmul dreptului civil.

Astfel, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

La fel, pot fi supuse cercetării și alte circumstanțe, nu mai puțin importante: 1) maniera de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-au fost transmise bunurile (de exemplu, cheltuie imediat banii prevăzuți pentru procurarea unor bunuri destinate victimei); 2) făptuitorul acceptă să-i fie transmise bunurile pe care cu bună-știință nu le va putea valorifica; 3) făptuitorul săvârșește acțiuni care demonstrează nedorința lui de a-și executa angajamentele; 4) făptuitorul își asumă obligații pe care ulterior afirmă că nu este în stare să le îndeplinească.

În acest context, Colegiul penal relevă că instanța de fond eronat a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal, bazându-se doar pe declarațiile inculpaților, care nu se confirmă prin alte probe, lucru care este inadmisibil pentru emiterea unei sentinței pe marginea cauzei penale.

Astfel, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpații au menționat că nu se consideră vinovați.

Pentru situația în cauză, sunt relevante prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr. 23 din 28.06.2004, conform căreia primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

Colegiul penal consideră că și latura subiectivă de asemenea și-a găsit reflectare în speță, iar instanța de fond a preluat indubitabil poziția părții apărării, precum că acțiunile

între părți cad în sfera relațiilor civile, poziție care urmează a fi apreciată critic, or în speță este clar că la momentul înțelegerii inculpații au dus în eroare partea vătămată, asumându-și obligația restituirii împrumutului, deși cunoșteau cu certitudine că nu-și vor putea onora obligațiile asumate, dat fiind că nu dispuneau de mijloace financiare sau careva bunuri, aveau luate credite în sume mari de la bancă, precum și casa era gajată.

Prin urmare, instanța de fond a luat o decizie eronată, iar Colegiul penal constată în acțiunile inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor semnele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută de art.190 al.(5) Cod Penal.

Totodată, prin modificările legislative ale art.190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile inculpaților, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de recomandările CEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, a înlocuit sintagmele prea generale, cum erau „înșelăciunea sau abuzul de încredere”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Astfel, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, totodată redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

În aspectul dat Colegiul penal constată, că de fapt, acțiunile infracționale comise de Zara Eugenia și Zara Victor în perioada anilor 2014-2016, când în scopul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari au dobândit de la partea vătămată ***** mijloace bănești în sumă de 860 000 lei sub pretextul dezvoltării unei afaceri pe care ilegal le-au însușit, se subscriu în continuare infracțiunii de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, nefiind decriminalizate acțiunile inculpaților și nefiind temei legal în speță de încetare a procesului penal în privința acestora din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală și anume în legătură cu modificările operate la Codul Penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018.

Mai mult ca atât Colegiul penal indică, că faptele infracționale au fost comise de inculpații Zara Eugenia și Zara Victor în perioada lunii septembrie 2015-ianuarie 2016, astfel că la momentul comiterii infracțiunii erau în vigoare prevederile art.190 Cod penal RM cu modificările din 14.04.2015 operate prin Legea nr.36 din 09.04.2015, prevederi de care instanța de fond nu a ținut cont la adoptarea soluției.

Pe cale de consecință Colegiul penal indică, că cele constatate la caz permit instanței de apel de a reține că:

Inculpata Zara Eugenia prin înțelegere prealabilă cu inculpatul Zara Victor, în perioada anului 2014 în scopul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relații bune cu familia ***** și activând de mai mult timp la piața centrală din or.Edineț (și unii și alții fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 și 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace bănești pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării față cet.***** și a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credință, și ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpații Zara Victor și Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel și aparența unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporții deosebit de mari de la banca „ProCreditBank”, fapt pe care l-au tănuțit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace bănești sau bunuri pentru a-și îndeplini la termen obligațiile.

Ulterior, Zara Eugenia, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 - ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet.*****, situată în or.Edineț, str.*****, acționând intenționat, împreună și de comun acord cu soțul său Zara Victor, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având încrederea cet.***** și a fiului ei ***** , în trei rate au obținut de la cet.***** mijloace bănești în sumă totală de 860000,00 (opt sute șazeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existența împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acțiune săvârșită în proporții deosebit de mari.

Acțiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei personae, săvârșite prin înșelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Respectiv, Colegiul penal constată și reține, că:

Inculpatul Zara Victor, prin înțelegere prealabilă cu inculpata Zara Eugenia, în perioada anului 2014 în scopul însușirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, sub pretextul procurării miezului de nucă, au întocmit un plan criminal bine organizat pe care l-au realizat după cum urmează:

Fiind în relații bune cu familia ***** și activând de mai mult timp la piața centrală din or.Edineț (și unii și alții fiind vânzători în bază de patent), pentru a dobândi încrederea acestora, pe parcursul anilor 2014 și 2015, de mai multe ori au împrumutat de la ***** diferite sume de bani, mijloace bănești pe care le restituiau la timpul limită stabilit.

În scopul creării față cet.***** și a fiului ei, ***** impresia de persoane de bună-credință, și ulterioara utilizării a încrederii dobândite spre atingerea scopului criminal bine determinat, inculpații Zara Victor și Zara Eugenia motivau împrumuturile ca fiind strict necesare pentru dezvoltarea afacerilor sale, creând astfel și aparența unor persoane solvabile, necatând la faptul că aveau luate credite în proporții deosebit de mari de la banca „ProCreditBank”, fapt pe care l-au tănuțit, implicit, de facto fiind persoane care nu dispuneau de suficiente mijloace bănești sau bunuri pentru a-și îndeplini la termen obligațiile.

Ulterior, Zara Victor, în perioada cuprinsă între lunile septembrie 2015 – ianuarie 2016, aflându-se în gospodăria cet. ***** , situată în or. Edineț, str.***** , acționând intenționat, împreună și de comun acord cu soția sa, Zara Eugenia, din motiv de cupiditate, cu scopul dobândirii prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, având

încrederea cet. ***** și a fiului ei ***** , în trei rate au obținut de la cet. ***** mijloace bănești în sumă totală de 860000,00 (opt sute șazeci mii) lei, sub pretextul dezvoltării unei afaceri în realitate neexistente, bani pe care ilegal i-au însușit, din start neavând intenția și posibilitatea de a-i restitui, ulterior negând vehement existența împrumuturilor, cauzând astfel cet.***** o daună materială considerabilă, acțiune săvârșită în proporții deosebit de mari.

Acțiunile respective se încadrează în prevederile art.190 al.(5) Cod Penal al RM în varianta legii în vigoare la data comiterii faptei, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei personae, săvârșite prin înșelăciune sau abuz de încredere, comis de două sau mai multe persoane, săvârșite în proporții deosebit de mari.

La numirea pedepsei inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor Colegiul ține cont de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 al.(2) Cod Penal RM și criteriile de individualizare a pedepsei stabilite în art.75 Cod Penal.

Conform prevederilor art.7 Cod penal la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Potrivit art.75 Cod penal și art.394 al.(2) pct.1) CPP, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod.

Astfel Colegiul reține, că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului și în bază căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art.75 al.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul remarcă, că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte personae

În circumstanțele stabilite a cauzei penale, Colegiul consideră că pedeapsa reală de privare de libertate va fi efectivă pentru reeducarea și corijarea inculpaților, va restabili drepturile lezate în urma comiterii infracțiunii, pedeapsă pe care instanța de apel o consideră echitabilă faptei infracționale săvârșite și fiind în corespondere cu împrejurările cauzei, normele legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

În această ordine de idei Colegiul menționează, că inculpații Zara Eugenia și Zara Victor au comis o infracțiune din categoria celor deosebit de grave, pentru care legea prevedea la data comiterii infracțiunii ca pedeapsă doar închisoare de la 8 la 15 ani.

Conform art.72 al.(4) Cod Penal RM, persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave, execută pedeapsa în penitenciare de tip închis.

La stabilirea termenului de pedeapsă Colegiul penal ține cont de persoana inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, care sunt la prima abatere, anterior nu au fost condamnați.

Colegiul consideră că pedeapsa stabilită inculpaților va asigura scopurile pedepsei, pedeapsă pe care instanța de apel o consideră echitabilă faptei infracționale săvârșite și fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpaților.

Referitor la acțiunea civilă intentată de partea vătămată ***** împotriva inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, în acest aspect Colegiul penal va dispune admiterea acțiunii civile intentate și încasarea de la Zara Eugenia și Zara Victor în mod solidar în folosul lui ***** sumei de 860 000 (opt sute șasezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material.

Soluția instanței de apel se bazează pe următoarele considerente.

Partea vătămată ***** a înaintat în cadrul urmăririi penale la 24.07.2017 acțiune civilă prin care a solicitat încasarea de la Zara Eugenia și Zara Victor în calitate de prejudiciu material a sumei de 1000000 lei (f.d.102-105, vol.I).

Subsecvent Colegiul penal indică, că potrivit prevederilor art.23 al.(2) CPP RM, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Colegiul penal reține, că în temeiul art.219 din Codul de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală.

Prevederile art.221 al.(1) CPP reglementează că acțiunea civilă în procesul penal se întentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești.

Potrivit art.221 al.(2) din Codul de procedură penală, acțiunea civilă se înaintează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului”;

Potrivit art.387 al.(1) CPP RM, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art.387 al.(3) CPP RM, în cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Prin ordonanța din 09.01.2014 ***** a fost recunoscută în calitate de parte civilă (f.d.23-24, vol.I).

Prin apelurile declarate de către partea vătămată ***** și avocatul Ticu Ion în interesele părții vătămate ***** s-a indicat că susține integral și solicită admiterea integrală

a acțiunii civile înaintate, totodată în instanța de apel atât partea vătămată, cât și apărarea și acuzarea, au solicitat admiterea acțiunii civile și încasarea de la inculpați a prejudiciului în sumă de 860 000 lei.

Colegiul penal indică, că în susținerea poziției de încasare a prejudiciului material se reține, că potrivit învinuirii și faptei reținute în acțiunile inculpaților se constată că suma însușită prin înșelăciune și abuz de încredere de către Zara Eugenia și Zara Victor constituie 860 000 lei.

Avînd în vedere că s-a stabilit cu certitudine faptul, că suma prejudiciului material cauzat de către inculpați constituie 860 000 lei, Colegiul consideră necesar de a încasa în mod solidar de la inculpații Zara Eugenia și Zara Victor în beneficiul părții vătămate ***** - 860 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor.

Concluzia instanței de fond se bazează pe prevederile art.415 al.(1) pct.1) lit.c) CPP RM, potrivit căruia instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii:

- 1) respinge apelul, menținînd hotărîrea atacată, dacă:
- c) apelul este nefondat.

Colegiul indică, că nu poate fi reținut în favoarea inculpaților argumentul invocat în apelul avocatului Odobescu Ghenadie referitor la faptul că Zara Eugenia și Zara Victor nu sunt vinovați de comiterea infracțiunii incriminate, că în acțiunile lui Zara Eugenia și Zara Victor nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM, iar declarațiile părții vătămate și a martorilor acuzării circumstanțele au fost eronat determinate, că învinuirea adusă lui Zara Victor și lui Zara Eugenia este abuzivă, neîntemeiată și bazată doar pe presupuneri, ceea ce se confirmă și prin declarațiile martorilor precum și prin celelalte probe existente la dosar.

În această ordine de idei Colegiul penal apreciază aceste afirmații cu caracter declarativ și ca un mod de apărare a inculpaților în vederea eschivării de răspundere penală, afirmațiile date fiind combătute prin totalitatea de probe administrate.

Nerecunoașterea vinovăției de către inculpații Zara Eugenia și Zara Victor în săvîrșirea infracțiunii reținute în sarcina lor de către instanța de fond nu echivalează cu achitarea lor, după cum se solicită în apelul declarat, deoarece probele prezentate în spriginul învinuirii dovedesc incontestabil vinovăția inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor în comiterea infracțiunii de escrocherie, aceasta fiind o metodă de a denatura stabilirea adevărului și de a se eschiva de răspundere penală.

Pe cauză s-a apreciat că sunt suficiente probe directe, utile și veridice, care în ansamblu coroborează între ele și care confirmă pe deplin vinovăția inculpaților în faptele infracționale reținute în sarcina lor.

Colegiul penal consideră că probele administrate pe cauză în acuzare, verificate în ședința instanței de apel, corespund cerințelor stipulate de art.101 CPP, adică sînt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza unei sentințe de condamnare, ele fiind în coroborare între ele și demonstrînd deplin vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM, după cum s-a stabilit, în deplină măsură.

Colegiul penal constată că argumentele invocate în apelul declarat de avocat în interesele inculpaților sunt contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către instanța de apel pe parcursul judecării cauzei.

În acest aspect Colegiul penal mai indică, că pe cauza au fost efectuate în deplină măsură acțiuni procesual-penale de investigare în vederea stabilirii vinovăției inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, probele date fiind administrate și verificate în instanța de apel, în urma cărora s-a stabilit cu certitudine vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii reținute în sarcina lor.

În speță s-a constatat cu certitudine existența elementelor infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM în acțiunile inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor, or ei profitând de bunele relații pe care le aveau cu *****, abuzând de încrederea ei, prin înșelăciune și abuz de încredere au dobândit de la aceasta bani în sumă de 860000 lei, realizându-se pe deplin latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie prevăzută la art.190 al.(5) Cod penal RM, or inculpații abuzând de încrederea părții vătămate au înșelat-o în realizarea intențiilor sale, care de la bun început erau înșelătoare, având cu certitudine scopul însușirii banilor.

Astfel din înscrisurile anexate la materialele cauzei se confirmă veridicitatea faptului comiterii infracțiunii de escrocherie de către inculpații Zara Eugenia și Zara Victor prin declarațiile părții vătămate *****, care a declarat că erau în relații bune cu soții Zara, cărora le-a dani cu împrumut bani în luna septembrie 2015 – 300 000 lei, în luna decembrie 2015 - 300 000 lei și în luna ianuarie 2016 - 260 000 lei, pe care inculpații până la moment nu i-au restituit, invocând diferite pretexte, inclusiv și lipsa mijloacelor financiare (f.d.186-187, vol.III).

La fel se indică, că declarațiile părții vătămate ***** se confirmă și prin declarațiile date de martorii ***** și ***** date în ședința instanței de fond și în ședința instanței de apel, care au declarat că au fost prezenți la transmiterea sumelor de bani la în luna septembrie 2015-300000 lei, în luna decembrie 2015-300 000 lei și în luna ianuarie 2016-260 000 lei de către ***** soților Zara Eugenia și Zara Victor cu titlu de împrumut, bani pe care inculpații i-au însușit și refuză să-i restituie, invocând diferite motive (f.d.190, vol.III, f.d.188-189, vol.III).

Colegiul penal mai indică, că conform art.164 și 365 CPP, în instanța de apel au fost ascultate înregistrările audio de pe CD-R „Verbatim”, conținute în materialele cauzei la f.d.29, vol.I, din conținutul căruia reiese că inculpații Zara Eugenia recunoaște existența datoriei în sumă de 860 000 lei.

Subsecvent, Colegiul consideră că în cadrul judecării cauzei nu au fost stabilite circumstanțe, care pun la îndoială veridicitatea declarațiilor părții vătămate și a martorilor audiați în instanța de apel, dar din contra, partea vătămată și martorii audiați amănunțit au descris împrejurările comiterii actelor ilegale de către inculpații Zara Eugenia și Zara Victor, declarațiile inculpaților privind nevinovăția sa fiind combătute.

Totodată, Colegiul penal indică că partea vătămată și martorii pe cauză au fost audiați în instanța de fond sub jurământ, într-un proces public, astfel careva temei de a pune la îndoială declarațiile părții vătămate și a martorilor, instanța de apel nu a constatat.

Subsecvent Colegiul penal indică, că spre deosebire de partea vătămată, inculpații nu poartă răspundere pentru declarațiile sale, astfel pot adopta o poziție prin care să nu

recunoașcă vinăvătia sa în faptele incriminate ca o medotă de a evita răspunderea penală pentru faptele infracționale comise, iar martorii au dat declarații reieșind din circumstanțele care le-au devenit cunoscute din cele văzute personal.

Versiunea inculpaților, precum că nu au săvârșit infracțiunea imputată dat fiind că nu are careva datorii față de ***** nu poate fi reținută, dat fiind că probele administrate confirmă vinovătia lor pe acest capăt de învinuire.

Reieșind din cele expuse Colegiul penal indică, că este neîntemeiată și afirmația invocată în apel referitor la faptul, că în cadrul procesului penal nu s-a demonstrat că Zara Eugenia și Zara Victor a acționat cu scop de cupiditate și anume a dobîndi prin inducere în eroare, ori prin înșelăciune și prin abuz de încredere de la ***** suma de 860 000 lei, or Zara Eugenia și Zara Victor din anul 2015 îi tot promiteau părții vătămate că îi vor restitui banii, însă nu aveau intenția realizării promisiunii, fapt care a condiționat partea vătămată să depună plîngere la organele competente.

Se constată cu certitudine că Zara Eugenia și Zara Victor de la bun început conștientizau faptul că nu vor restitui părții vătămate banii luați cu împrumut în sumă de 860 00 lei.

În speță s-a demonstrat cu certitudine intenția lui Zara Eugenia și Zara Victor de a înșela partea vătămată ***** urmărind scopul însușirii banilor pe care pînă la moment nu i-au restituit părții vătămate.

Colegiul penal apreciază că este neîntemeiată și nemotivată solicitarea avocatului de casare a sentinței cu pronunțarea unei hotărîri noi, prin care inculpații Zara Eugenia și Zara Victor să fie achitați, dat fiind faptul că acțiunile inculpaților au fost corect încadrate și temeuri de achitare instanța de apel nu a constatat în situația cînd probele cercetate și apreciate în coroborare dovedesc deplin vina lui Zara Eugenia și Zara Victor în crima stabilită de instanța de fond.

Colegiul penal la fel conchide că în apelul declarat de avocat nu au fost aduse careva motive a cerințelor lui, în apel fiind relatate faptele conform viziunii avocatului sub formă de apărare a inculpaților, argumentele expuse fiind în contrazicere cu circumstanțele stabilite de instanța de apel, totodată argumentele invocate de avocat privind achitarea inculpaților nu pot fi reținute și se resping în tot, deoarece probele cercetate în cumul confirmă deplin vina inculpaților în faptele stabilite și temeuri de intervenire a instanței de apel în aspectul propus de avocat nu sunt.

În aspectul celor menționate mai sus, Colegiul penal conchide că apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor urmează a fi respins, iar apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** și avocatul Ticu Ion urmează a fi admise, cu casarea totală a sentinței și cu pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în aspectul nominalizat.

Conducîndu-se de art.415 al.(1) pct.1) lit.c), art.415 pct.2) CPP RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

D E C I D E:

Respinge ca nefondat apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele inculpaților Zara Eugenia și Zara Victor împotriva sentinței Judecătoriei Edineț Sediul Central din 30.12.2019.

Admite apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru, partea vătămată ***** și avocatul Ticu Ion împotriva sentinței Judecătoriei Edineț Sediul Central din 30.12.2019, sentință care se casează total, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Zara Victor ***** se recunoaște vinovat în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 8 (opt) ani în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

Zara Eugenia ***** se recunoaște vinovată în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.(5) Cod penal RM cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 8 (opt) ani în penitenciar de tip închis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

Calcularea termenului pedepsei cu închisoare în privința lui Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** urmează a fi calculat de la data reținerii.

Include în termenul de pedeapsă în privința lui Zara Victor ***** durata deținerii lui în stare de arest preventiv din 09.04.2019 pînă la 23.04.2019 și în stare de arestare la domiciliu din 23.04.2019 pînă la 05.10.2019.

Include în termenul de pedeapsă în privința lui Zara Eugenia ***** durata deținerii ei în stare de arest preventiv din 15.05.2019 pînă la 14.11.2019 în Federația Rusă și din 14.11.2019 pînă la 12.12.2019 și în stare de arestare la domiciliu din 12.12.2019 pînă la 30.12.2019.

Admite acțiunea civilă intentată de partea vătămată *****.

Încasează de la Zara Victor ***** și Zara Eugenia ***** în mod solidar în beneficiul lui ***** – 860 000 (opt sute șasezeci mii) lei cu titlu de prejudiciu material.

Corpus delict: CD-R de model „Verbatium” cu capacitate memoriei de 700 MB, ridicat de la cet.***** la 09.01.2017 și CD-R cu înregistrare audio a discuției, a se păstra la materialele cauzei penale.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunțată în ședință publică la data de 08.05.2024.

Președintele ședinței, judecător

Rotaru Ala

Judecător

Burdeniuc Ruslana

Judecător

Pușca Dumitru

